

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Borisoși nefrancați nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrăim.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Augenfild & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
peilik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-Körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o săptămână 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicării mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seziă 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 28.)

„GAZETA” iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 149.—Anul LXIX.

Brașov, Vineri 7 (20) Iulie.

1906.

Au întors foia!

De deci de ani tot mereu am
auzit pe Maghiari dicend: Românii
se nu stea la o parte busumflați și
mâniați, ci se vină în dietă, căci aici
este locul, unde trebuie să-și aducă
înainte plângerile și nemulțumirile,
pe cari numai dieta le pôte lecu și
indrepta.

Astăzi sed pe băncile camerei
ungare 16 deputați români și alți
vre-o opt nouă Slovaci și Serbi. Dér
ce întâmpină ei aici? Sunt ore îm-
brățișați? Sunt ascultați cu bună
voință? Se vede ore vre-un semn, că
cei-ce conduc și stăpânesc astăzi
„noua eră” ar fi gata să facă ceva
serios pentru a mulțumi pe Români
și pe celelalte naționalități?

Nimic din toate acestea.

Au vorbit mulți dintre deputații
naționaliști cu ocaziunea desbaterei
indemnitații, apoi a adresei, și acum
în urmă a bugetului diferitelor re-
sorturi ministeriale. Cei mai mulți
dintre ei au vorbit cu mare mode-
rațiune, în ton împăciuitor și făcend
încă prea multe complimente con-
ducătorilor maghiari actuali și de pe
vremuri. N'a întrelăsat însă nici
unul de a arăta tot-odată și marea
nedreptate, ce se face naționalită-
ților. Unii din ei le-au spus adversa-
rilor din majoritatea parlamentară
mai oarșen și mai fără încunjur cari
sunt relele ce le causază politica șo-
vinistă maghiară. Dér și aceștia s'au
ferit cât numai au putut să nu pro-
voce prea mare amărăciune în tabăra
maghiară.

N'au ajutat nimic toate silințele
ce și le-au dat deputații naționaliști în
privința acésta; n'a ajutat nici euer-
gia, ce a desjășurat'o, mai mult de
rușinea lunei, președintele camerei
spre a susținé liniștea și a admonia
și chema la ordine pe gălăgioșii de-
putați koșutiști, cari intrerupeau me-

reu în modul cel mai ofensător și pă-
timaș pe vorbitorii naționaliști.

De bine ce, după atâta timp, i-au
văduț pe Români earășii în dietă, îi
trimeteau mereu în România, când
nu le plăcea ce spun, ba le puneau
în vedere chiar ștrângul, amenințân-
du-i în mod brutal și sêlbatic.

Er acum în loc de a se gândi,
cum se-i mulțumescă mai bine și mai
cu dreptate și cum se pôte delătura
mai curend relele, ce desbină popo-
rele din acésta țără, purtătorii noiei
ere a coaliției se gândesc ce să în-
cêpă și cum se să facă ca în viitor să
nu mai pôte fi cu puțință să turbure
deputații naționaliști nemaghiari li-
niștea dietei cu plângeri și cu învi-
nuiți, pe cari urechile neimblândiților
„alcătuitori de stat” nu le pot as-
cultă fără ca să fie cuprinși de in-
dignare contra acestor neamuri „ștrê-
ine” și de gróză în fața „pericolului”
cestiunei naționalităților.

Farisei cum sunt până la ră-
runchi, politicianii erei noué dic în
organul lor „Budapesti Hirlap”: „Ne-
am temut, că deputații naționaliști
vor avé atâta simț tactic, ca cel pu-
țin până la rezolvarea cestiunei vo-
tului universal, să jöce mai departe
rolul de buni prietini ai noștri. Cu
bucurie ne-am înșelat în acésta pre-
supunere și sperăm, că purtarea agre-
sivă a deputaților naționaliști va avé
efectul ei asupra opiniunei publice
(maghiare) îngăduitoare și că urmele
acestui efect se vor vedé în reforma
dreptului electoral și în revizuirea
legei naționalităților.”

Cu concesiunii, — adauge numita
föle — nu vom ajunge la nimic. Pro-
blema noastră este de a face cu nepu-
tință și a despoia de mijlocele ei
agitațiunea, nu însă de a-i da încă
arme în mână. De aceea cerem grab-
nica revizuire a legei naționalităților,
ca să nu mai rămână nici urmă de
drept de limbă al naționalităților în

ea. Să nu mai pôte avea acestea nici
un rol în viața comitatensă și să fie
condamnate a sluji numai culturai
maghiare, lățirei și întărirei ei.

Am crede un moment, că toate aceste
le spune organul lui Apponyi numai
de temere să nu turbe cumva șovin-
ismul maghiar. Dér chiar Apponyi
a vorbit în dietă așa, încât nimeni
nu pôte sta la îndoială, că el nu nu-
mai urlă cu lupii, ci este însuși lup,
din cei mai colțați.

Din norocire destinul Româ-
nilor și al celorlalte neamuri nu a-
têrnă dela arșagul și veninul adver-
sarilor lor, ci își așteptă cu încredere
plinirea lui istorică.

Revista politică.

Deși caldurile au ajuns să fie
fölte mari, dieta e deschisă și lucrăz
mai departe. Mare trebă n'a făcut
până acuma, dér cel puțin a pus ca-
păt stărei de ex-lex, a votat recruții
pe anul acesta și a votat adresa, ce
au compus'o drept răspuns al dietei
la discursul tronului. Adresa minori-
tății, prezentată în numele deputaților
naționaliști de dep. Dr. Polit, n'a fost
sprijinită de nici un Ungur. În decur-
sul desbaterei s'a vorbit, precum scim,
mai mult de cestiunea naționalită-
ților, pe care au adus'o pe tapet ora-
torii naționaliști.

După votarea adresei, care s'a
sigilat înainte dietei ca să fie trimisă
Majestății Sale, a urmat desbaterea
bugetului pe 1906. Și cu acésta oca-
ziune au vorbit mai mulți dintre de-
putații naționaliști spre marea supă-
rare a estremilor koșutiști, cari s'au
distins cu intreruperi pline de ură și
de dispreț față cu poporele nema-
ghiare. Cu un cuvânt, după obiceiul
lor și-au dat în petec și acesta este
pôte singurul profit al disputei din-
tre deputații naționaliști și cei ma-

ghiar, căci de o înțelegere și de o
capacitare, se scia înainte, că nu pu-
tea fi vorba.

S'a dovedit din nou, că legea na-
ționalităților nu pôte fi nici într'un
cas un mijloc de înțelegere între Ma-
ghiar și Nemaghiar. Din contră acésta
nenorocită lege va contribui încă și
de aci încolo mai mult la înăsprirea
decât la mulcomirea séu indulcirea
certei și a luptelor dintre diferitele
popore. Maghiarii șovinisti vor să pro-
fite și ei de ocaziune și cer prin „Bu-
dapesti Hirlap” să se revizuiască fără
amânare legea de naționalitate, ca să
se ia Românilor și Slavilor și mijlocul
de a se mai putea provoca, pen-
tru a sprijini pretensiunile lor, la o
lege unguréscă.

Se crede, că desbaterile dietei vor
mai dura până la începutul lunei Au-
gust a. c. Atunci se vor da vacanțe
și dieta se va întruni numai la toamnă
pe la începutul lunei Octomvrie.
Atunci va veni la rând bugetul
pentru 1907, se vor întruni érašii
delegațiunile, apoi va veni la rând și
cestiunea ce să se facă din pactul cu
Austria: să se reînoscă séu nu și
cum? E vorba că în timpul vacanțelor
guvernele dela Budapesta și Viena
vor începe érašii tratările pentru pact.

*

În urma ruperei relațiunilor di-
plomatice cu Grecia, care a avut drept
urmare aplicarea de măsurii represive
contra Grecilor din România și a mărfu-
rilor importate din Grecia, ministrul
român de finanțe a înscințat toate
birourile vamale din țără, că printr'un
decret regal s'a *oprit definitiv impor-
tul* tuturor proveniențelor grecești.

Camera grecéscă la rândului, după
cum se anunță din Atena, a votat
alaltăeri de urgență în prima cetire
proiectul de lege pentru a se lua re-
presalii vamale contra produselor ro-
mânesci.

>FOILETONUL GAZ. TRANS.<

Amintiri din trecut.

Era o di plăcută de primăvară și de
sêrbătoare. Eu, ca să mă recreez puțin eșii
până la porțiță. Acolo zăresc mai mulți
Românași îmbrăcați sêrbătorește stând în
jurul unui bătrân. — Simeon Stanciu, bă-
trânul, care deși este trecut bine peste 70
de ani, totuși are obrazul roș și plêtele
ce ajung până la umere încă-s pe jumê-
tate negre.

Mai spune-ne o poveste din bătrânii
— dîseră cei adunați în jurul lui — ér
el neteșindu-și mustéța și aprinđindu-și
pipa dișe:

„Ađi copiii moșului vă voiú spune o
întîmplare din vrăjbi — ca să nu mor și
s'o duc cu mine în mormênt, — ér voi —
o întipăriți bine în minte, că ómenii se
schimbă — și se petrec, — dér întîmplă-
rile se întorc; și e bine — decă omul din
întîmplările de mal de mult — culege
învățături pentru cele cari vin. — Apoi
continuă astfel:

„La noi feții mei — n'a fost revolu-

ție ca pe airea, — dar cu toate aceste —
fără „împlări” și grijii n'am trăit nici noi.

Pentru-că și satul nostru, ca și cele-
lalte sate dinprejur tot mereu — era cer-
cetă de cete de voluntari unguri. Aceia
dragii moșului, cât ce intrau în sat se îm-
părțiau pe la case — și tot ce aflau de
folos — încărcau pe care și duceau. Mân-
cări, precum slănină, brânză, caș. Haine
precum cisme, bunde, cojöce, töle, lepe-
deie etc. Adecâtelea — nu duceau ei, —
fără ne siliau să le ducem noi până la un
oraș öre-care.

Pentru aceea câți-va din fruntașii sa-
tului nu dormiau nopțile cu vară cu iarnă,
— fără neîncetat pândiau. Și îndată ce
observau astfel de cete, să repeđiau pe
la ómenii și le dau de veste ca să-și as-
cundă ce aveau mai bun.

Cu toate acestea însă nu odată — au
fost și păcăliți.

Așa într'o di de iarnă cumplită, ne
trezim că fără veste se slobod în sat
— nisce cete de voluntari și fără a-i băga
de sémă se reped asupra noastră. Iau iute
la cercetare casele din sat, strîng ce nu
au putut ascunde ómenii și ce le era de

folos, și rînduiesc cară să-i ducă cu ele
la „Gherla”.

Veđi bine că nici casa noastră nu a
putut scăpa necăutată de ei; fără așa pe
la amiađi ne trezim că vin și la noi în
ogradă vre-o 4 honveđi și încep a striga
cătră tata să prindă boii la car.

Tata iese repede din casă, ca să le
facă pe voie, dér când fú pe la mijlocul
ogradii éta frate, că un honved pe la
spate îl cuprinde peste mijloc, ca pe o
fată mare, altul să repede și îl descultă
ca pe un domnișor și îl lasă cu picioarele
göle pe un frig de crepa și lemnul, și un
omet până în genunche. Atâta nici n'a
fost destul, fără îl silia — așa descult
cum era — să-și continue lucrul. Dér tata
n'a fost om tare fricos, de aceea și-a luat
cutezarea de s'a dus în lăuntru și a cerut
dela mama... o păreche de cisme — ér
apoi încălțat cu ele s'a întors la lucru să-și
prindă juncii la car. De prins i-a prins, dar
fiind un frig cumplit și neavând acasă om
de încredere, era mai voios a rămânea
acasă, decât să se ducă, de aceea începú
a face fel de fel de figuri, dóră va scăpa,
dar în loc să scape era înjurat.

În urmă știți așa cum e omul, care

se duce fără voie, a plecat gândindu-se,
dér cine i-ar fi privit în față, ar fi putut
observa din aceea, că în lăuntru cöce ceva
tainic.

Așa a și fost. Penru-că nu s'a dus
decât până în satul vecin, numit F...,
acolo a pândit unde erau nisce proptele
bune, gröse la un gard — și fără a-l ve-
dea honveđii — cotesce odată aspru jun-
cul dela rudă de cătră om — și într'o mi-
nută — așađă honveđii pe omet. S'a rupt
osia. Unul cu țolul în cap, altul cu stean-
dul de brânză pe nas, celălalt cu slănina
pe gură. Veđi bine că rêsplata pentru
acésta au fost înjurături și amenințări, în
fața căroră și tata rămase încremenit, căci
nu scia ce va urma. Odată îi vede, că
se reped — și își iau bagajul și se suie
în alt car. Atunci a rêsufflat una și a în-
tors carul cu osia ruptă și rîđind s'a în-
tors acasă.

Dér acésta a succes numai odată,
pentru-că mai în fie-care săptămână aveau
drumuri. Odată m'a trimis și pe mine cu
carul încărcaț cu lăđi. Eu, copil, mă sui
în vârful carului și-mi aprind pipa și slobod-
điam la fumuri ca un baron, dér blăstă-
mații de voluntari m'au zărit și pôte că

In urma recentelor crime săvârșite de către antartii greci contra Românilor macedoneni, studențimea din București și mai multe mii de cetățeni au ținut *Duminică o mare întrunire de protestare contra manoperelor grecești*. S'au rostit numeroase discursuri contra Grecilor și s'a votat o rezoluțiune, în înțelesul căreia se va relua în România pe întreaga linie lupta contra Grecilor, ținându-se în întregă țera întruniri. Rezoluțiunea provacă pe toți cetățenii români să nu mai cumpere nimic de la Grecii stabiliți în România și să se strângă prin subscripții bani pentru familiile victimelor și pentru apărarea Românilor macedoneni.

*

In Duma imperială s'a început alaltăieri desbaterea asupra raportului comisiei speciale relativ la *chestia agrară*, fiind înscriși 55 oratori. Oratorii, cari au luat cuvântul în ședința de Marți au apelat la membrii Dumei să nu uite nici-odată marea răspundere, ce o are Duma ca instituțiune legislativă și au arătat necesitatea ca Duma să comunice direct cu națiunea. Duma a votat apoi cu 185 voturi contra 99 propunerea de a se continua în aceeași ședință discuțiunea până la primirea proiectului în prima cetire, limitându-se timpul de vorbire pentru fie-care orator la cinci minute.

*

Cetitorii noștri își vor fi aducând aminte de *afacerea Dreyfus*, care a agitat mai anii trecuți Franța și prin presa jidovăscă totă lumea. Acel căpitan jidov a fost condamnat de două consilii militare ca trădător și pe urmă grațiat. După 7—8 ani vine acuma un for civil, curtea de cassatie din Paris și după ce au murit atâtea guverne etc. revizuesce procesul lui Dreyfus și îl *declară nevinovat*. Acum după sentința judecătorească Dreyfus ne mai fiind vinovat — trebuie răsplătit, băgat era în armată și avansat. Așa s'a și întâmplat. Dreyfus a fost avansat la rangul de maior, ér colonelul Pi-quart, amestecat și el în afacere, a a fost avansat general!

Un redactor a intervievat pe Esterhazy, care trăese în Anglia. Acesta a ținut că pot să-l tot achite pe Dreyfus, el tot vinovat este.

*

La sfârșitul săptămânii trecute a izbucnit *un război între republicele*

americane Honduras și Guatemala. Sâmbătă seara s'a dat o luptă în apropierea orașului Platanar între armatele ambelor republici. Armata republicii Guatemala a suferit o pierdere de 2000 6meni. După scirile ultime consulatul general al republicii Salvador confirmă mărtea generalului Regalada și anunță totodată, că pacea cu republica Guatemala a fost încheiată în urma intervențiunii amicale a președintelui Roosevelt și a președintelui Porfirio Diaz.

Din dieta ungară.

In ședința de la 14 Iulie, Sâmbătă, la proiectul budgetului a luat cuvântul ca cel dintâi orator domnul

Dr. Nicolae Oncu, care după-ce arată că partidul naționalist și-a propus a lucra pentru binele și tericirea țării, își exprimă mirarea că acest partid n'a fost recunoscut în dietă ca partid constituit în totă regula.

Cu toate acestea partidul naționalităților nu se descuragiază ci va lupta pe calea apucată în convingerea că milioanele de cetățeni, în numele cărora vorbesc deputații naționaliști nu pot rămâne nebagate în sémă.

Guvernul actual așa se vede că umblă tot pe cărările bătucite de guvernele de mai înainte, având în vedere numai interesele unui singur neam, adică ale Maghiarilor.

D-l Oncu trece în revistă toate nedreptățile, ce se fac pe toate terenele — popórelor nemaghiare și țince că acesta nu póte merge așa înainte, ci trebuie să se facă dreptate tuturor cetățenilor, introducându-se adevărata libertate, egalitate și frățietate. La maghiarisare să nici nu se gândescă Ungurii, căci știut este din scrierile vechilor istorici, că Români s'au luptat întotdeauna mai mult pentru limbă, decât pentru viață și așa vor face și în viitor.

D-l Oncu trece în revistă toate nedreptățile, ce se fac pe toate terenele — popórelor nemaghiare și țince că acesta nu póte merge așa înainte, ci trebuie să se facă dreptate tuturor cetățenilor, introducându-se adevărata libertate, egalitate și frățietate. La maghiarisare să nici nu se gândescă Ungurii, căci știut este din scrierile vechilor istorici, că Români s'au luptat întotdeauna mai mult pentru limbă, decât pentru viață și așa vor face și în viitor.

Proiectul budgetului pe 1906 a fost primit în genere după o scurtă desbatere. Apoi s'a trecut la desbaterea specială a proiectului.

Se votază pe rând și fără discuție toate pozițiile mai mărunte, începând cu cheltuelile curții regale, cari sunt de 11.300.000 coróne. Apoi vin cheltuelile cancelariei cabinetului 176.298 cor. Cheltuelile camerei magnaților 243.001 cor. Cheltuelile dietei: 3.685.098 cor.

Partea ce cade pe Ungaria din cheltuelile comune face 74.086.088 coróne, cără cari se mai adaugă cheltuelile extraordinare 5.128.024 coróne. Pentru Bosnia și Hertegovina din cele 7.583.000 coróne,

pe anul 1906 se revine Ungariei 2.608.552. Pentru tunuri și alte armamente trebuincioase armatei din cele 75.300.000 coróne preliminate pe 1906 Ungaria trebuie să dea 25.903.200 coróne.

Tóte acestea și altele se votază fără discuție.

Urméza interpelațiunile între cari în primul loc cea a domnului

Dr. Ștefan Petroviciu, care întreabă pe ministrul de culte și instrucțiunea publică, de ce n'a revocat încă ordinele nr. 72.000 și 72.001 ale fostului ministru Lukacs referitoare la maghiarisarea școlilor? D-l Petroviciu țince că decă guvernul de mai înainte n'a fost guvern legal și multe din măsurile luate de el au fost acum revocate — de ce se mențin numai aceste ordinațiuni?

Ministrul care fusese interpellat în chestia acésta și de către deputatul *Maniu*, fără să dea un răspuns mulțumitor, de astădată n'a răspuns numai decăt, ci și-a amân timerăspunsul pe mai târziu.

Nu s'a putut răbda nici baronul *Banffy Dezsó*, să nu interpeleze în chestia fondurilor de stipendii din Năsăud. Densul adică, pe vremea când era fișpan și comisar la Bistrița-Năsăud, regulase atât de bine chestia fondurilor, încăt din ele să se dea stipendii la oricine din cele 44 comune grănițarești, fără să se ia în sémă, decă este descendent de grănițer. Așa s'a întâmplat în anii din urmă, că au cerut stipendii și trei Unguri (ori jidovi?) născuți într-una din cele 44 comune grănițarești. Comitetul fondurilor a refuzat cererea, dér ministrul de atunci a ținut așa: Ori dați stipendii și celor trei pui de ne-grănițeri, ori nu aprob nici celelalte stipendii, ce le-ați acordat fililor de grănițeri. Și lucrurile stau încurcate de vre-o doi ani. Acum de curénd a umblat însé o deputațiune din Năsăud la guvern, cerénd să se facă dreptate grănițerilor, și ministrul președinte, se țince că li-ar fi promis.

Când a auđit *Banffy* de asta hop și el cu interpelațiune: Adevérat este, că ministrul are de gând să facă nedreptate fililor originari din acele comune? Adevérat este, că numai grănițerilor li-se vor da de acuma stipendii?

Acestea sunt întrebările, la cari *Banffy* cere răspunsul ministrului de culte De-ocamdată însé nici densul n'a primit răspuns.

In ședința de la 16 Iulie, Lună, s'a luat în desbatere budgetul special al ministrului de culte și instrucțiunea publică.

Cel dintâi, care a luat cuvântul a fost deputatul sêrb

Dr. *Mihail Polit*, care declară din capul locului că uu póte să voteze budgetul cultelor, pentru-că n'are încredere în

ministrul *Apponyi*. Odiniórá, când era baronul *Eötvös* ministru de culte, politica culturală era bine interpretată; dér din căți miniștri au urmat după densul, nici unul n'a călcat pe urmele lui.

Oratorul arată pe larg căile greșite pe cari a ajuns politica culturală a Maghiarilor și motivează votul său de neîncredere.

La discursul lui *Polit* a răspuns numai decăt ministrul de culte contele *Apponyi*, reeditând vechile clișeură, că el nu vré să răpescă limba naționalităților, dér cere să se acomodeze statului maghiar național.

La paragraful, unde în cadrul budgetului cultelor se acordă kulturegyletului din Ungaria de sud 20.000 coróne, ca prima rată din suma de 200.000 coróne pentru înființarea unui internat în Seghedin, ia cuvântul

Dr. *Alex. Vajda-Voevod*, care citând cuvintele lui *Apponyi*, că Ungaria a fost în evul mediu un bastion contra Turcilor din care făceau parte și Sêrbii, — țince, că și Români și-au avut partea lor din acésta apărare, de óre-ce familia lui *Ion Corvinul* noi am dat'o țării. Statul acesta n'a fost stat național nici în trecut, ér în viitor decă vrea să aibă prosperare, trebuie să se organizeze pe baze democratice.

Subvenția de 200.000 coróne ce se acordă în budget kulturegyletului de la Seghedin este sprijinirea maghiarisării. Acest scop îl are numita societate. N'am nimic în contra, dați subvenție societăților maghiare, dér să dați și societăților culturale românesce, sêrbesce și slovăcesce.

Pe banii statului, la cari și noi contribuim se sprijinesc numai cultura șovinistă. Cultura maghiară protejată în acest chip și crescută așa țincând în patul cald — o să degenezeze. Lăsați cultura maghiară să concureze liber și dați-ne și nouă posibilitatea să concurăm.

Ministrul *Apponyi*: răspundénd lui *Vajda*, țince, că decă *Ion Corvinul* a fost Român, Români să-i urmeze exemplul. Apoi arată, că în România statul nu întreține de cât școli românesce. (*Vajda* întrepu: România e stat național! Acolo nu există lege de naționalități!)

La poziția, unde se cuprind cheltuelile școlilor de stat, érăși ia cuvântul

Dr. *Alex. Vajda-Voevod*, arătând cu date statistice că în Ungaria din cele 12.686 comune. numai 4718 sunt unguresce, ér 2981 sunt românesce, 2771 slovăcesce etc. cu totul 7968 comune nemaghiare. Cum vreți d-vóstré ca cele 4718 comune maghiare să asimileze pe cele 7968 nemaghiare?

Oratorul atată că 52% în Ungaria nu știu ceti și scrie. Imprejurările sunt așa că nici nu pot învăța fiind distanțele

nu le-a convenit fapta mea, că se apropiară de mine pe furis — și așa imi încinseră oâte-va smicele, — încăt și după-ce m'am întors acasă le-am simțit.

Aceste lucruri însé dragii moșului, nu le mai băga nimeni în samă, fără le părea bine de scăpa cu atât, dér la unii le mergea mai réu.

Ađi n'avem domni de unguri în sat, atunci era 3—4. Mai erau nisce nemesuți sêraci. Nemesuții aceia își formau drept . . . de a-și însuși oâte ceva de ale nóstre apoi dacă nu le putea lua dela cineva, îndată ce venia câte o ceată de voluntari il pîrau, ér aceia il duceau la tribunalul militar din sat.

Nemesii, ca nemesii, dér era uu blăstămat de țigan, singurul care scia unguresce. Acesta nu lua dela nime, dér cerea și decă nu-i da, fi acuza pe la voluntari ca tulburători, . . . și bietul nici nu visa când venia el cu voluntarii și il ducea la tribunalul militar.

Eu pe semne încă i-am fost greșit ceva acelu țigan, și ca să nu mă predeie tribunalului deși era un frig puternic, mă culcam tot în podul poieiții în otavă, ascundéndu-mé în aceea cu cap cu tot.

Intr'o séră după ce m'am ascuns, de

credeam că un regiment să vie nu m'ar găsi; étă aud cărtăind ușa porții de la uliță și pași către poiată. Eu tăceam chitic cum tace copilul în pieptul mamei sale și ascultam.

Intr'o minută, să suie voluntarii cu țiganul în pod și încep a căuta, eu credeam că nu m'or afla, dar mișelul de țigan m'a aflat și haida cu mine către casa tribunalului.

Din întâmplare aveam 3 husoși, cu aceia mă alătur pe lângă un voluntar și il rog să nu mă lase să mă bată. Voluntarul cât ce aude de husoși, întinde mâna și-mi țince „nu te teme“.

Și în adevér, s'a și ținut de cuvânt și m'a ferit de un mare réu. Pentru-că la intrare în sala de tribunal, erau postați la ușa 4 inși, cari luau pe cel ce intra în sală ca acusat de mâni și il vînturau așa de puternic către masa unde stau cinstiții judecători, de când ajungea acolo, mai nu-i rămânea dinți în gură. Pe mine dela asta m'a scăpat voluntarul cu husoșii pentru-care faptă și ađi il binecuvént.

Dumneđu m'a scăpat și de alte pedepse însé și mai mari — pedepse crâncene aplicate asupra unor ómeni nevinovați, — cari nu le pot uita nici acum.

Precum am zis, țiganul de mânie că nu-i da cine-va ce-i trebuia, nemesuții de ciudă că nu puteau lua tot ce aveau bieții ómeni, apoi, unii blăstămați de ai nóstri cari puseră mâna pe ceva din averile domnești și vina lor cădea pe sătenii toți, și mai ales pe fruntași, aduseră lucru acolo, încăt și în satul nostru era tribunal militar constituit din proprietarii mari și honveđi.

Aceia cu cei acușarii procedeau astfel:

La intrare în sală il primiau 4 ómeni voinici, cari il înbrînceau până la masă, încăt cădea pe pânțele în mijlocul căsii. Apoi le lega mânilor cu o funie, așa cât le plesnia pielea, apoi așa legate le apăsa între picioare. Suindu-se 2—3 inși pe funie și o slobodă sub picioare. De-asupra mânilor și de desuptul picioarelor băgău curmeđiș un lemn, care trebuia să-i întindă mânilor.

După ce il lega, il acăța de grindă, acum împingéndu-l cu mâna, acum lovindu-l cu piciorul il asculta — huțutându-l neîncetat.

Inaintea mea tribunalul a chinuit 2—3 bărbați fruntași și o femeie. Bărbații erau pârșiți că au prădat pe sate, — deși erau ómenii cei mai de omenie . . . și nici nu eșiră din sat, nici nu s'au atins de un ac

al óre-cui. Femeia ca să spună unde fi este un fecior însurat, care fiind odată beat a greșit unui preot de ungur din un sat vecin.

Chinuirea ținea ciasuri — până se ura — și chinitorii atunci fi deslegau și fi lăsa să pice jos așa legați, încăt picând li-se sdrobiau mai toate ósele.

Când era să ajungă rândul la mine, m'a vđut un proprietar ce era și el judecător, el scia că tata nu numai nu a prădat averi domnești, oi a adăpostit la sine multe bunuri pe cari le-a restituit oménesce . . . L'a prins mila și m'a alungat afară. Așa m'a scăpat Dumneđu de un chin greu.

De atunci dragii moșului au trecut 56 de ani, dér tot mi-se pare, că-i vđd pe acei ómeni — vineți de chinuri — stând la grindă și ađi mi-se pare că aud vaetele sfășietóre a bieteii femei nevinovate, ce plângea ca un copil la grindă și nu-i credea nimeni fără din ce să jura, o îmboldia mai réu până când odată o deslegară și căđu leșinată ca un snop. Așa era atunci“.

(Comunicată de Stanciu Simion a Vas. din Aschileul-mare.)

A. F.

mar. D-l ministru ar trebui să urmeze exemplul Svediei și Norvegiei și se nemescă învățătorii ambulanți.

Nu umbrați d-lor cu maghiarizarea d-ice d-l Vajda, ci țineți cont de împrejurări. În timp de 38 ani, în loc să fi umplut temnițele cu cei mai buni bărbați ai noștri, decât ați fi ținut legea, și ni-ați fi promovat cultura, astăzi am fi în tabăra d-vastră.

Noi nu suntem agitatori, ci suntem fi credincioși ai poporului nostru și cerem să ne recunoșteați dreptul de a fi fi credincioși ai poporului.

O voce: Nu ai poporului ci ai patriei.

Dr. Vajda: să ne recunoșteați ca buni patrioți și să faceți posibil a fi ca buni Români și buni patrioți (*Kubik*: Du-te în România!)

D-lui Dr. Vajda s'a încercat a-i răspunde deputatul *Tulsek* Sandor.

Alegerea de deputat în Lipova. Alături, Marți, s'a făcut în Lipova alegerea de deputat în locul fostului deputat Kadebo, numit fișpan, reușind ales candidatul constituțional bar. Daniel Tibor, care a înrunit 1087 voturi. Candidatul național român d-l adv. Dr. A. Marta a înrunit 410 voturi iar al treilea candidat, un koșutist, 343 voturi. Dacă Românii din cercul Lipovei s'ar fi înțeles mai la vreme, asupra candidatului național serie »Tribuna« din Arad, și dacă s'ar fi făcut mai de timpuriu pregătirile de luptă, n'am fi vădit la nici un cas afății alegători români în tabăra lui Daniel, conduși la vot și cumpărați cu bani de către Jidanii satelor. Pe lângă această presidential alegere a mai fost și nedrept, respingând de la vot pe mulți alegători de-ai candidatului naționalist și admitând la vot pe toți cari au votat cu Daniel, deși mulți din acești alegători nu-i sciau nici măcar spune numele.

SCIRILE DILEI.

— 19 Iulie n.

De la Expoziția română: Pentru organizarea cortegiilor istorice ale Românilor din Banat, Bucovina, Basarabia și Macedonia, persoanele doritoare de a da concursul lor, sunt rugate să trimează adeziunile la biroul Presei de la comisariatul general al expoziției. În programul serbărilor latine se cuprind concerturi literare și artistice între popoarele latine, concurenții se vor adresa biroului Presei de la comisariatul expoziției spre a lua cunoștință de modul participării. — La 30 August — aniversarea lui Griviței, vor avea loc la Expoziție serbări cu caracter patriotic.

O donațiune a Regelui Carol. Diarul »Patriotul« aduce scirea, că cu ocaziunea jubileului de 40 ani, de glorioasă domnie, regele Carol a dăruit suma de 1 milion lei, pentru »Fundațiunea universitară Carol I«, instituțiune creată de rege și menită a veni în ajutorul studenților săraci. Această sumă va servi la mărirea și înzestrarea actualului local cu cele necesare.

Statute aprobate. Prea Venerabilul consistoriu arhidiececan a aprobat la 6 Iunie a. c. sub Nr. 4044 bis. *Statutele* »Căminului bisericii rom. gr. or. a Sfintei Adormiri« din Brașovul-vechiu.

Din crimele Grecilor. O bandă de Greci a ucis d-icele trecute șese ciobani aromâni din comuna Kserclivac, districtul Karaferia în vilaetul Salonic. Asasinarea acesta a produs o mare impresiune asupra cercurilor diplomatice și asupra guvernului turcesc. Părta a pus în vedere urmărirea energetică a bandelor grecesci. Zvonurile răspândite în Macedonia de cătră Greci, că în curând vor urma masacre noue și că toți aromânii vor fi excomunicați, au probabil descop să intimideze populațiunea română din Macedonia.

Despărțământul Blășiului al »Asociațiunii« își va ține adunarea generală la 22 Iulie n. în Ufalău. Cu această ocaziune d-l profesor gimnazial din Blăși și docent universitar Dr. Ioan Rațiu va ține o disertațiune populară. Se va aranja și o expoziție de lucru de mână și țesături. La orele 3 p. m. se va începe petrecerea de vară, al cărei venit este destinat în parte pentru fondul bisericii din Tâmpăhaza-Ufalău, și în cealaltă parte pentru fondul despărțământului. S'era prelegere cu skiopticonul. Invitarea prin care suntem chemați la aceste serbări culturale este semnată de d-l Ioan F. Negruțiu, director și A. Ciura secretar.

Turneul Z. Bărsan. Sâmbătă 8 (21) Iulie 1906 se va da o serată teatrală în pavilionul de vară la hotel »Central« în Sebeșul-săsesc. Inceputul la orele 8 s'era. Prețul locurilor: Locul I 1 cor. 60 b., II 1 cor. 20 b., III 80 b., de stat 60 b.

Program: 1) Slugă la doi stăpâni, comedie în două acte de Goldoni localizată de Zaharie Bărsan. 2) Declamație. 3) Furtuna casnică comedie într'un act de Paul Ferieu. După teatru urmază dans. Signii pentru dans 40 bani.

Procese de presă. În timpul din urmă s'a pornit o nouă serie de procese politice contra foilor românesci dela noi și anume contra foiei »Unirea« din Blăși, »Orizontul« din Clușii, »Libertatea« din Orăștie, »Tribuna« din Arad și »Poporul Român« din Budapesta.

În comuna Dejani, vicariatul Făgărașului s'a hotărât încă la 1904 a se zidi o biserică din material solid în locul bisericii vechi de lemn. La 1905 s'a și pus piatra fundamentală. Fondul zidirii s'a adunat creșterese într'un răstimp de 40 de ani și e mult mai modest decât suma preeliminată de inginer. Din cauza acesta curatoratul a apelat la inimile generose, între cari și frații emigrați în America, încredințând câte o listă lui Costache Caplia, și lui Vasile Morariu amândoi din amintita comună.

Costache Caplia a colectat dela numeroși emigranți cu totul suma de 83 dolari și 50 cenți, mergând însuși cu bun exemplu înainte, dând 6 dolari, și Vas. Morariu a colectat 67 dolari, contribuind și colectantul cu 2 dolari.

Cu ocaziunea punerii pietrei fundamentale s'au adunat de asemenea 89 corone 40 bani, la care rezultat unii au contribuit cu sume mai mari, ca George Mișoșan și soția Ana din Dejani 20 cor., Valer Boeriu din Valdarecea 20 cor., farmacistul Pildner de Steinburg din Făgăraș 10 cor., I. Petrișor inv. pens. 10 cor., Matei Grecu 5 cor., T. Petrișor 4 cor. toți trei din V. Recea, Bartolomei Vișoi inv. în T. Recea 4 cor. etc.

Părintele Nicolae Receanu din Dejani ni-a trimis de mai multe luni o dare de seamă amănunțită în care se arată numele și comuna de unde e originar contribuientul precum și suma până la 5 cenți. D'ar această dare de seamă fiind scrisă mărunt pe 8 pagini, ar ocupa în diarul nostru un spațiu de peste 4 colone. Neavând la dispoziție acest spațiu, cu totă bună voință n'am putut să publicăm întreaga dare de seamă, ci am făcut extrasul de mai sus. În »cartea vieții« unde se însemnă și filerul veduvei, vor fi trecute de sigur și contribuțiile fie cât de mici ale fraților noștri din continentele străine, pentru biserica comunei lor natale.

Reclamații contra taxelor asupra debitelor de beuturi. Direcția financiară din Brașov ne trimite spre comunicare următoarele:

Comisiunea constituită pentru ascultarea reclamațiilor asupra taxelor debitelor de beuturi își va ține pertractările în zilele de 7 și 8 August în localul direcției financiare Nr. 1 din etajul I. În ziua de 7 August se vor lua în dezbateri recursurile debitantilor (vințătorilor) de beuturi din Brașov cetate, Scheiu, Blumăna Nouă, Dârste, Timiș și Predeal.

La 8 August se vor pertracta recursurile debitantilor din Brașovul-vechiu, Stupini, fabrica de zahar și ale debitantilor din comunele comitatului Brașov.

Un favor acordat țăranilor din România. Ministrul român de justiție a dat o

circulară tuturor procurorilor generali prin care îi invită să la măsură ca țăranii condamnați la închisoare pentru un timp mai mic de o lună de zile, să nu fie încarcerati în intervalul de la 15 Mai până la 15 Septembrie. Această măsură este luată în scopul de a nu împedea pe țăranii de la munca câmpului.

Dela oficiul de dare orășenesc. Primim spre publicare următoarele: Provoacă pe toți contribuabilii de pe teritoriul orașului Brașov cari se află în restanță cu darea de stat pe quartalul II 1906, precum și cu aruncirile comunale pe quartalul I și II. 1906, ca până la 23 Iulie 1906, 12 ore a. m. negresit să-și plătescă restanțele la cassa de dare orășenescă, căci din contră restanțele se vor încasa fără nici o considerare pe cale esecutivă în sensul §§ 57 — 74 ai Art. de lege XLIV din 1883.

Întâlnirea frequentanților școlii din B. Monor. Primim spre publicare următorul apel: Pe ziua de 18 August n. a. c. e proiectată în B. Monor o întâlnire a tuturor acelor, cari au absolvat ori frecventat numai școlile din B. Monor, începând cu anul 1872.

În vederea acestei întâlniri sunt respectuos rugați toți domni, cari au absolvit ori numai frecventat școlile fund. din B. Monor com. Beszt.-Naszod începând din anul 1872, ca până la 1. August n. a. c. să se anunțe la subscrierul ca să se potă face dispozițiile necesare. Fie-care să-și dea părerea despre termenul întâlnirii, ca să se potă ține cont de dorința majorității. Sebeșul de sus (Felső-Sebes p. u. N. Sajo com. Bistrița-Năsăud) la 16 Iulie 1906. — Ioanichiu Groze, preot.

Morțea regelui minelor africane Reit. Luni a murit în Herfordshire după o bolă lungă și grea regele minelor africane Sir Alfred Reit, unul din cei mai bogăți oameni din lume, care timp de 20 ani a adunat din interprinderile sale de industria de aur africană peste 1 miliard de corone. Reit a fost născut în Hamburg. Norocul fenomenal și l'a făcut el intrând în serviciul firmei parisiene Borges et comp., care specula cu acții de diamante și avea mine de diamante și în Africa de sud. Reit merse în Africa și intră acolo în relațiune cu vestitul bogătan Cecil Rhodes. Sărta, care l'a favorizat atât de mult și-a răsbunat de altă parte, hărăzindu-i o bolă de stomac gravă, în urma căreia Reit era în palatul său în așa miserie, ca și cei ce mor de fome pe stradă. A avut numai 53 de ani și se laudă la el amabilitatea, cu care se purta față cu toți, cari intrase cu el în contact personal.

Petrecerea din Capolnoc-Mănăstur ce s'a dat în 15 Iulie, după cum anunțasem, a reușit foarte bine. Cadrilul I și Romana au fost jucate de câte 100 părechii, și Cadrilul II la 4 ore dimineața, de 60 părechii. Resultatul acesta, după cum ni-se scrie, s'a obținut cu toțe că relațiunile între inteligența din Capolnoc-Mănăstur sunt foarte încordate, — ceea-ce n'ar trebui să fie. Să-și mai calce pe inimă părțile adverse și să se facă cât mai curând pace. Cine profită din vrajba între frați?..

Apel. D-l învățător Mihail Tataru din Ațel (Eczel u. p. Medgyes) apelază în numele Reuniunii învățătorilor gr. cat. despărțământul Mediaș-Ibașfalău, cătră toți binevoitorii progresului cultural român și cu deosebire cătră autorii și editorii de cărți, să binevoiască a trimite cărți pentru biblioteca acestui despărțământ. Apelul se face în urma concludului Reuniunii adus în adunarea ținută în Mediaș la 22 Aprilie a. c. și din însărcinarea acestui despărțământ, al cărui bibliotecar este cel ce semneză apelul.

Muzica orașului va da Sâmbătă s'era în frumoasa grădină dela hotelul Central (Nr. 1) un concert cu intrarea liberă. Grădina acesta a fost mai mulți ani închisă, d'ar de când d-l Wyhnanek a câștigat la loterie 40,000 corone, a restaurat-o și e una dintre cele mai frumoase și mai răcoroase grădini în orașul nostru. Lângă grădina este o pădure de brați. Bucătaria o conduce d-na Wyhnanek în persoană și este mult lăudată. Beuturile de asemenea.

În fabrica de conserve din Deva »Transilvania« a izbucnit un foc mare alături

noptea. O parte din stabiliment a fost nimicit. Au ars două magazine și departamentul unde se prepară varza și se face spirtul. Pagubele sunt mari. Causa focului nu se cunosc. S'a pornit cercetare.

Gornic ucigaș. Groful Teleki Géza din Pribilești (Chioar) avea la pădurea sa din Curtuiș doi gornici, pe Todor Avram și pe Nagy Ferencz. Avram era slugă credincioasă, pe când Nagy era un hoț, care tăia din pădurea stăpânului și vindea lemnele. În ziua de 1 Iulie cei doi gornici mergeau la Pribilești să-și ia simbria dela curtea grofului. Când au trecut în drumul lor prin pădurea din Iadără, Nagy Ferencz, pe semne temându-se, ca nu cumva Românu să-i arate hoțiile la curte, l'a împușcat și l'a acoperit acolo cu nisce crengi, apoi s'a dus la Pribilești și și-a luat simbria, ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic. Nevasta lui Todor Avram a tot așteptat să-i vie bărbatul acasă, și când a vădit că nici a treia zi nu vine, a făcut arătare la gendarmerie. Trupul lui Avram a fost găsit în pădure, și ucigașul a fost prins și luat la întrebări. El a mărturisit fărădelegea și a fost trimis la temnița din Sătmaru, unde își așteaptă pedepsa.

Inundația din Ghecet. Ministerul român de interne a fost informat telegrafic din Tulcea, că apele Dunărei venind mari s'au revărsat peste mal. Satul Ghecet, din fața orașului Brăila, a fost inundat De asemenea a fost inundată o parte din recolta locuitorilor. Apele au venit așa de mari în cât au pătruns în casele țăranilor.

Din Ghimbav ni-se scrie: Joi în 29 Iunie a. c. la orele 4 p. m. a fost înmormântarea harniceii soții a d-lui D. Popp, *Sora Popp născută Comșa*, reposedată în etate de 47 ani, după 31 ani de viață casnică, în urma unei bole îndelungate, lăsând în urmă pe neconsolatu-i sot. Actul înmormântării a fost oficiat de d-l preot Comanescu din Codlea și Comanescu din Ghimbav, și ca cântăreți au fost învăț. Cristolovean, Mar, Hamsea și cantorul local Șurar. Public mult a însoțit pe reposedata la locul de odihnă, semn că mulți au iubit-o. Dintre externi am observat pe d-na Maximilian din Stupini, d-na și d-l Cristolovean din Rășnov și alte neamuri de ale v. Popp de prin Rășnov, Cristian, Codlea etc.

Înmormântarea a fost frumoasă, mortul a fost dus și în biserică, unde d-l paroch din loc a rostit o frumoasă și instructivă cuvântare, care prin vocea plăcută, adevărul cuprins în ea și cuvintele alese și rostite cu multă convingere, au stors lacrimi din ochii tuturor. În veci pomenirea ei. — *Asistentul.*

Din »Țara Oitului« ni-se scrie: Spiridon Făgărășanu, fost învățător în Iași a repausat după o muncă neobosită de 30 ani pe cariera dascălăscă. În mormântarea i-s'a făcut la 4 Iulie în comuna sa natală Ludușor, celebrând preoții Matei Florea (Iași) Valeriu Negrea (Pojorta) și Octavian Popa catechet la școlile de stat din Făgăraș și ministr. parochial în Ludușor. Cântările le-a executat corul învățătorilor din vicariatul Făgăraș împreună cu colegii gr. or. din comunele Luța, Voivodenii mari și Voivodenii mici. La sfârșitul prohodului părintele O. Popa a rostit o mișcătoare cuvântare. Erau de față foarte mulți inteligenți de amândouă confesiunile, precum și notarul Traian Herseni membru fondator al Reuniunii. La mormânt a mai rostit o duiosă cuvântare învățătorul din Făgăraș A. Stroia, ca reprezentant al biroului »Reuniunii învățătorilor« din vicariat, depunând tot-odată și o cunună din partea Reuniunii. În sfârșit învățătorul Matei Grecu, cel mai sincer amic al repausatului, a cântat o poezie ocazională acompaniat de ceilalți colegi.

Spiridon Făgărășanu a fost un zelos învățător. El lasă în urmă-i 6 copii minorenți.

Concert în casa de tir. Duminecă s'era va concerta în grădina casei de tir (Schützenhaus), mult apreciatul taraf al lui Dicu. Pentru mâncări și beuturi bune se îngrijesce restauratorul. Intrarea gratuită.

Garantază farmacia C. Balassa, că miraculosul lapte de castraveți al lui Balassa nu este vătămător feței. Numai odată

Cei mai numeroși profesori și medicii îl prescriu din

Sirolin

delațurază: tusa, flegră asudorea de noapte.

contra morburilor de plumăni, catar, tuse măgărăscă, scrofule și influență.

Se vă feriți de imitație, de aceea să se cêră: *Pachetarea originală »Roche.«*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helveția (Schweitz).

„Roche“

Se capetă cu prescriere medicală în farmacii, **Sticla 4 cor.**

să comande on. dame de probă laptele de castraveți al lui Balassa și se vor convinge că acest cosmetic îndată face să dispară pistruele, pete de ficat, sgrăbunțe, paraziții și alte necurătenii ale feței și împrumută feței un teint fin și neted. O sticlă 2 cor. Săpun de castraveți veritabil englezesc 1 cor. Pudră 1 cor. 20 b. Se capătă în toate farmaciile.

»Traian și solii lui Decebal« reproducție după tabloul istoric, pictat de pictorul Alexandru Resmeriță și espus la expoziția din București, se poate procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu Brașov. Tabloul e colorat, de mărime 77/57 cm. Prețul lui 1 coronă 50 bani, cu porto recomandat 1 coronă 85 bani. Reproducția s'a făcut la Lipsca.

„Traian și solii lui Decebal“, este o copie foarte reușită după tabloul picturii român amintit, e tipărită în colorile cele mai vii și n'ar trebui să lipsescă din casa nici unui român inteligent.

Călăuză Bucureștilor și a expoziției, cu două planuri se poate procura la Tipografia și Librăria A. Mureșianu atât în limba română, cât și în limba germană. Prețul 1 coronă, plus 10 bani porto.

Tabloul »Sf. și marea Vinerei a patimilor« după un aquaforte de pictorul Aman care reprezintă ocolirea cu sfântul epita la biserica Stavropoleos din București, a ieșit în editura institutului »Minerva« 40 pe 60 cm. mărime și costă 2 corone cuporto cu tot. Se pot procura prin tipografia și librăria A. Mureșianu.

Jubileul de 40 ani al regelui Carol al României.

(11) — Urmare. —

Brătianu comunică comandantului sosirea principelui, ceea-ce auzind comandantul își alinează regimentul cu frontul spre principe.

Principele Carol se dă jos din trăsură, și îmbrăcat în haine de călătorie, cu o pălărie mică în cap, se duce la aripa dreaptă, unde colonelul îi prezintă raportul. Trupele prezintă arma în sunetele muzicii, ér principele în urale desfășurate trece pe dinaintea frontului. Soldații poartă pantalonii roșii și mantale albastre, culoarea oțelului, au înfățișare slabă, ținuta lor lasă mult de dorit și nici chiar ofițerii nu fac vr'o impresie deosebită. Regimentul se aseamănă cu o imitație prostă a armatei franceze, care de asemenea lasă de dorit.

Principele se urcă apoi în trăsură și iese câtră Brătianu: »Bucuria, cu care m'au salutat soldații m'a înduioșat, dar să iau numai armata în mâinile mele, în curând va căpăta o altă înfățișare!«

Convorbind despre armată, étă că se ivesce în față o cétă de călăreți, în frunte cu doctorul Davila, pe care principele îl salută ca vechiul cunoscut de la Düsseldorf.

Trăsura sboră în tempo amețitor spre Pitești. Principele zăresce din depărtare arcul triumfal, în jurul căruia se adunase o mulțime mare de omeni, călări și în trăsuri, spre a întâmpina pe domnitorul lor.

Orașul Pitești are o poziție drăgălașă împrejmuit de vii. În fond se vede Bucegiul cel înalt și munții Muscelului acoperiți de zăpadă.

La orele șese călătorii sosesc la bariera orașului. Aici i-se face principelui din nou o primire însufletită cu alocațiunii și muzică. Primarul îi oferă pâine și sare pe o tavă de argint și în calea principelui fetele îmbrăcate în alb presară flori.

În Pitești se prezintă principelui generalul Goleșcu, membru al Locotenenței domnești. De asemenea se află aici și ministrul președinte și de externe Ion Ghica fost locotenent principiar pe insula Samos. Principele întinde mâna celor doi domni sosiți din București spre întâmpinarea lui și își exprimă bucuria că poate saluta într'înșii pe cei dintâi membri ai guvernului.

După-ce s'au prezentat autoritățile orașului, principele se urcă cu Goleșcu și Ioan Ghica în echipagiul principiar cu șese cai și pléacă pe strădăile orașului împodobite cu steaguri, covoare și ghirlande. Din

ferestri i-se aruncă nenumărate buchete de flori și porumbei. Echipagiul trece riul Argeș pe un pod lung de lemn, apoi pe un alt pod riul Dómnei.

După o călătorie de o órá sosesc la Golești, reședința familiei Goleșcu, care s'a distins tot'dauna prin patriotism și desinteresare. Mama lui Goleșcu, o venerabilă matronă de șeptedececi și șese de ani, ale cărei nobile și clasice trăsături tradéză marea frumuseță de odinórá, primesce pe principele. Ea este încunjurată de nepoți și nepote, între cari dómna Davila atrage cu deosebire atențiunea principelui prin frumuseța sa expresivă.

La órele opt se servește dineul, la care ia parte întréga familie. Brătianu s'a dus într'aceea la moșia sa Florica, care este în apropiere.

După masă Goleșcu și Ioan Ghica îi referéză despre primele afaceri de stat. Principele iscălește actul, prin care se grațiază metropolitul Moldovei Calinic Miculescu, care la 3/15 Aprilie se pusese în fruntea separațiștilor.

Aici sosesc diferite depeși, în cari se anunță, că Turcii iau o atitudine amenințătoare și că se pregătesc să ocupe principatele. — A sosit din București și Dimitrie Sturdza, spre a prezenta principelui programul primirii în capitală. Se face încercarea de a îndemna pe principele să îmbrace uniforma de general român, principele însă se împotrivesce, dicénd că nu o va îmbrăca, decât în ziua, când va ține prima revistă militară.

Până nóptea târziu se sfătuesce principele cu miniștrii, cari îi fac cea mai bună impresie. Generalul Goleșcu este un bărbat cam de vre-o șese-dececi ani, cu înfățișare deschisă, militară. Ion Ghica are ținuta anui diplomat cult turcesc, om priceput și înțelept, care pe când era guvernor în Samos a purtat fesul, dér s'a distins ca un energic administrator. Cu acești doi domni principele vorbește franțuzesce, pe când ministrul lucrărilor publice, Dimitrie Sturdza, care a studiat în Bonn, scie nemțesce foarte bine.

La órele două spre-dece principele se culcă, dér cu totă obosela nu poate dormi.

10/22 Maiu. Principele se scólă la órele șese, pentru ca să aibă timp a pregăti actul important al intrării sale în capitala țării. La órele opt, el părăsesce Goleșcii, mulțumind dómnei Goleșcu și familiei Racovița pentru distinsa ospitalitate sub acopereméntul lor patriarhal. La trăsura împodobită cu cununii de flori se pun doi-spre-dece cai, mânaiți de trei postiiionii îmbrăcați în costume pitoresci. Incunjurat de o cétă de călăreți și urmat de peste două-dece de trăsuri, principele călătorește din stațiune în stațiune pe o bună șosea, făcénd câte două-dece de kilometri pe órá. La ieșire în fie-care sat sunt ridicade arcuri de triumf, și poporul îmbrăcat în frumoșe costume primesce pe domnitorul său cu chiuituri de bucurie.

În tégușórele Gălești și Titu se fac mici popasuri. Calea de 84 de kilometri dela Goleșci până în București, cu popasuri cu tot, nu ține mai mult de 5 óre. În Ghergan, unde se trece Dâmbovița pe un pod de lemn, familia Ghica oferă buchete de flori. Ca o lavină se înmulțesc din sfert în sfert de ceas cetele de călăreți și seria de trăsuri.

Înainte merge călare ca escortă de onóre cu sábiile scóse, un pluton de dorobanți, care se schimbă din dece în dece kilometri. Atară de acești directorul poștelor și prefectul merge înainte întrăsură.

În Ciocănesci, o moșie a familiei Ghica întâmpină pe principe Dimitrie Ghica, ministrul de interne, un bărbat frumos cu trăsături marcante, care vorbește deopotrivă nemțesce și franțuzesce. Aici principele își schimbă costumul de călătorie acoperit de praf, cu frac, cravată albă și cordon de ordine, după ce de géba s'a mai făcut o încercare a-l îndemna să îmbrace uniforma. Se ia o mică gustare și apoi lungul convoiului se pune în mișcare. Șoseaua se lasă la o parte și convoiul o

ia peste câmpii pe marele șes, din care pe la ora 1 răsare mánăstirea Cotroceni și apoi turnurile Bucureștilor.

(Va urma.)

Incetarea fóiei „Dreptatea“.

Sâmbătă a apărut ultimul număr al revistei săptămánale culturale economice și sociale „Dreptatea“ din Brașov. În articolul, în care consiliul de redacțiune aduce la cunoștință încetarea „Dreptății“ și își ia rėmas bun dela cetitorii săi se dic între altele următoarele:

„Era în ziua Sfântului Andrei, ziua comemorativă a marelui Șaguna, când am dat la lumină primul număr din „Dreptatea“, menită a fi scutul apărător al instituțiilor noastre bisericesci școlare peste tot, dar în deosebi și mai cu sémă a celor din Brașov, cari toamai pe atunci fuseseră atacate într'un chip ne mai pominit la noi și cu toți pașii făcuți la autoritățile competente, au fost lăsate pradă pornirii de devastare a unor ómeni orbiți de patimă.

În lipsa protecțiunii forurilor chemate de a apăra aședămintele noastre bisericesci-școlare din Brașov, au sărit o samă de fruntași cu tragere de inimă, ca să le înalte un scut apărător înființând „Dreptatea“.

Și am luptat cu arme loiale și curate o luptă de apărare în timp de 7 luni de zile în colónele „Dreptății“, contribuind la clarificarea situațiunii din Brașov și la risipirea calumniilor debitate cu atăta nesocotință și miopie.

Ađi, cu ajutorul lui Dumnezeu și prin stăruința noastră, situația s'a schimbat.

Atacurile herostratice au amuțit și apărarea instituțiilor noastre bisericesci-școlare din Brașov a început pe mâinile forului celui mai competent și mai chemat: a Venerabilului Sinod archidieceșan din Sibiu.

În zilele aceste s'a trimis la Brașov concluzul nr. 100 al Sinodului archidieceșan din 15 (28) Aprilie a. c., prin care acest înalt for ia însuși în apărare instituțiile bisericesci-școlare din Brașov. Pentru liniștea internă a vieții noastre bisericesci-școlare din Brașov sinodul între altele face apel și la „Dreptatea“, — ca să înceteze de a mai apare.

Ne închinăm acestui glas chemat al bisericeii noastre și-l urmăm.

O facem acésta cu atât mai ușor, cu cât scopul nostru dela început nu a fost ura și vrajba, și cu cât lupta de apărare a „Dreptății“ s'a făcut ađi de prisos, câtă vreme acésta luptă de apărare a trecut — cum am đis — în sarcina forului celui mai chemat, a Sinodului archidieceșan.“

De pe Someș.

Petrecearea din Beclean.

14 Iulie 1906.

Junimea teologică din jurul Becleanului a aranjat Joi în 12 Iulie st. n. o petreceare de vară în Beclean, care atât în privința morală cât și materială a succes peste așteptări. A fost public numărul venit din toate părțile, care — pe lângă toate că localul, unde s'a aranjat petrecearea, este cu totul nepotrivit pentru petreceri, fiind de tot mic, — totuși a petrecut în cea mai bună dispoziție până dimineța. Cuadrilul prim a fost dansat în 2 colóne aprópe de 50 de părechii. S'a făcut încercări să se jóce și o „Romană“, đder — durere — n'a succes.

E drept, că pe melodiile frumoșe ale dansului nostru național „Romană“ s'a jucat ceva, dér acel joc a putut fi „Zulucaferiana“ ori „Papuana“, dér „Romană“ nici la un cas nu, deórece nici asemănare de Romană n'a avut. Aceste le scrie subscrisul, ca și unul dintre aceia, cari foarte bine scie „Romană“.

Totodată în legătură cu aceste fie-mi permis a face o modestă observare:

E lucru trist, că toți acei domni, cari ar voi să danseze „Romană“ și nu o sciu dansa, nu-și iau atăta ostenelă și nu aduc atăta jertfă, ca să-și procure „Romană“ originală, care e adevărată „Romană“ și

a apărut atât cu esplicarea și istoricul cât și cu muzica jocului fiind editată de Turnarul din Dumbrău.*)

Procurând broșurica acésta ori și cine ar putea învėța corect și esact dintr'nsa „Romană“ și n'am fi siliți a asista la scene ca cea dela petrecerea din Beclean, când un tiner, care n'are de loc idee nici despre muzica, nici despre jocul „Romaneii“, sbiară în continuu dela început până la capăt „pe sub mână și la mână“ — comandă, care în forma acésta nu există la Romană, ci numai separat „pe sub mână“ ori „la mână“. Am evita de altă parte și aceea, ca să ne facem de risul streinilor, cari vėdénd tărăboiul ce-l făceau dansatorii învėrtindu-se încontinuu în dreapta și stângă fără de nici o ordine și disciplină, își făceau observări că *ce joc sėlbatic e. (miljen vad tanz!)* Ér cela ce nu are Romană în degetul cel mic, acela se nu se pună să o aranjeze, ci să lase acésta în sarcină altora, cari se pricep. Le-am spus toate aceste ca să se scie, dar fără intențiunea de-a supăra pe cineva. Aș fi putut să le retac, dér atunci ași fi stricat mai mult cauzei.

Delangărtiu.

Cuvėntarea festivă

rostită de directorul I. Dariu, Duminecă în 25 Iunie v. a. c. cu ocaziunea încheierii anului școlar 1905—6 la șóele primare de băeți și de fetețe din Brașov, în sala festivă a gimnasiunii român.

— Fine. —

Familia n'are să îngrijască numai de hrana, îmbrăcăminte, locuința și sănătatea copilului, ci și de luminarea minții lui prin povestiri și istorióre alese și prin esplicarea simplă dar corectă a lucrurilor ce-l înconjórá, precum și prin dedarea lui la năravuri și fapte bune. De óre-ce părinții nu o pot singuri continua acésta pe o scară mai întinsă și mai cu temei, la etatea de 6 ani copiii se trimit la șóală, ca și cum se scot pomișorii din stratul, unde s'au sămănat și se plantéză în șóala de altoit.

Acum decă familia lucréză mână în mână cu șóala la formarea dinlăuntru a copilului pe o cale corectă și înțeleptă, mintea copilului se luminează prin însușirea de cunoștințe frumoșe și folositoare lui în viață, ér inima i-se îndreptéză spre tot ce e nobil frumos și adevărat; acum pomișorul culturii s'a prins în sufletul copilului și nu peste mult, adecă îndată ce se va resădi în grădina cea mare a societății, are să dea flori și din ele roduri nobile, gustóse și folositoare.

Din acestea cred, că se vede într'un mod destul de evident, că cultura adevărată nu constă dintr'o spoitură ori dresare din afară. Și vai, că mulți sunt numai spoitiți ori dresați în cultură și foarte puțin, cari o posed pe cea adevărată! Un cocoș îmbrăcat elegant și o domnișórá cochetă și dichisită à la mode, încă nu însemneză, că au și o cultură adevărată, precum nici acel dobă seu burduf de carte, pe care, decă l'a părășit memoria, nu mai scie nimic. Cei dintâi simuleză cultura prin forme înșelătoare din afară, ér cel din urmă prin un magazin plin de învățături neasimilate sufletului său. Un astfel de învățat de multe ori se prostesce de atăta învățatură, că *stultitia fil, non nascitur*, adecă prostia se face, nu se nasce; ér cei dintâi s'au prostit deja de mult. Aici se întâlnesc ca prietini și tovarăși de carieră nisce ómeni, pe cari lumea đilnică îi socotesce tare depărtați unii de alții. În chipul acesta și prostia e un fel de cultură, însă negativă ori opusă culturai pozitive.

Cultura pozitivă seu adevărată se câștigă prin crescerea și învățatura temeinică ce se dă omului respective tinerimei în familie și în șóală. Crescerea și învățatura primită în familie și în șóală din partea părinților și a învățătorilor trec ca avere ori ca moștenire urmașilor. În chipul acesta prin cultură înțelegem érăși o schimbare seu transformare a omului din lăuntru în afară și apoi hărnicia de a continua acésta lucrare și a înmulți acésta avere în folosul urmașilor. Pe temeiul schimbării ori transformării omului din lăuntru în afară se nasce așa numita *cultură personală* a omului, ér prin aceea că lucrăm prin ea în folosul urmașilor și luăm cu toții parte la dezvoltarea vieții culturale a societății, se numesce *cultura gene-*

*) A apărut la tipografia Mureșianu în Brașov.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1906

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 corone, pe șese luni 2 corone

Pentru România și străinătate: Pe un an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din Archidieceză.

De lângă Mureș, Iulie 1906.

Despărțământul *Mediaș-Ibașfalău* și-a ținut adunarea sa de toamnă în Ațel, unde Mihail Tătaru a ținut lecție practică din intuițiune în limba română și maghiară despre „Oie“ și a disertat învățătorul Ioan Mihu despre tema: „Trufia din punct de vedere educativ“.

Adunarea de primăvară și-a ținut-o în Ibașfalău, unde învățătorul Isidor Dopp din Mediaș a ținut lecție practică din cetera despre subiectul „Graurul“, ér Ioan Sighișoreanu în loc de disertatie a cetit „Monografia orașului Ibașfalău“.

Despărțământul acesta, constituit din 2 protopopiate are 29 membri ordinari, dintre cari și pe M. On. domn paroch și protopop din opidul Ibașfalău George Simu, singurul din statul ecleziastic dintre 43 proeți, câți funcționează în aceste 2 protopopiate. Nu se poate lăuda nici cu un membru fondator, ba învățătorii din acest despărțământ au desvoltat așa de puțin interese față cu înaintarea materială a reuniunii, încât în 9 ani nu s'au nisuit de-a câștiga baremi vre-o câți-va membrii ajutători în favorul reuniunii noastre.

În anul 1904/5 s'a administrat din acest despărțământ ca taxe dela membrii 30 cor. 60 fil. în 1903/4 29 cor. 84 fil., ér 1902/3 20 cor.; deci în 3 ani din urmă numai 80 cor. 44 fil. Dacă luăm de basă numărul membrilor ordinari de 29, anual trebuie să între la centrală 116 cor.; în 3 ani 348 cor., după ce au intrat însă numai 80 cor. 44 fil.; mai restază 227 cor. 56 fil., o sumă destul de mare, ceea-ce atât mai vèrtos s'ar pute îndrepta, cu cât acest despărțământ se poate lăuda în sinul său cu o mai multă învățători distinși și zeloși. Și așteptăm dela presidentul despărțământului să ne raporteze despre pașii întreprinși pentru îndreptarea acestor neajunsuri.

Despărțământul *Mortacu* și-a ținut adunarea sa de toamnă în Hodiș, unde învățătorul Teodor Lungu a ținut lecție practică din Scriptologie „litera u“ și-a disertat „Despre creșterea copiilor“.

Adunarea de primăvară s'a ținut în Bociu, cu care ocaziune învățătorul Alecsandru Banea a ținut lecție practică din intuițiune despre subiectul „Mărul“ și-a disertat Teodor Gordan despre tema: „Cum trebuie să-și crească părinții copiii, ca să fie morali și nobili“ și învățătorul Traian Brețoiu despre „Muzică și efectele ei asupra culturii inimii“, ér învățătorul Teodor Lungu despre tema: „Prin ce mijloace s'ar pute promova bunăstarea morală și materială a poporului“.

Despărțământul acesta are 19 membri ordinari și 4 ajutători; nu se poate lăuda cu nici un membru fondator. În 1904/5 a administrat la centrala din Blaj sub titlul de taxe dela membrii ordinari 84 cor.; în anul 1903/4 141 cor. 32 fil.; ér în 1902/3 nimic; cu totul a administrat deci în cei 3 ani din urmă 225 cor. 32 fil. Dacă luăm de basă nrul 19, ca membri ordinari, anual trebuia să între la centrală o sumă de 76 cor.; în acești 3 ani din urmă 224 cor.; deci restanța pe 3 ani rămâne numai 2 cor. 68 fil. Unicul

despărțământ din totă archidieceza, unde au încurs taxe așa de regulat; ba și în ce priveșce disertatiunile, temele au fost bine alese și predate. Numai într'aceea se se nisuiască acest despărțământ, ca să ne câștige membrii fondatori și mai mulți ajutători și atunci poate să servescă ca model tuturor despărțământelor. Onore conducătorilor bravi.

Mureșanul.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 18 Iulie. În ședința de ađi a camerei ungare s'a desbătut budgetul ministeriului de justiție. La postul privitor la lefurile funcționarilor deputatul naționalist român Dr. Stefan C. Pop a luat cel dintăi cuvântul și a đis între altele: când se îmbolnăvise ministrul de justiție Polonyi, a declarat că îndată după restabilirea sănătății sale va introduce reforme însemnate pe terenul justiției. Cu plăcere am luat cunoștința de acesta și sperez, că el își va și împlini promisiunea. Nicăiri nisuițele de maghiarizare nu pot fi atât de stricătose ca tocmai pe terenul justiției. Acesta trebuie să fie ferită de ori ce asemenea încercare. A fost o mare greșală a foștilor miniștri de justiție, că au trimis în ținuturile locuite de naționalități judecători de aceea, cari nu vorbeau decât limba maghiară, din care causă poporul, neînțelegând pe judecători, a suferit mari neajunsuri și s'a sărăcit, trebuind să mai pörte și cheltuelile tălmăciului. Cere ca ministrul să numescă în ținuturile locuite de naționalități judecători, cari să cunoscă limba poporului.

Ministrul de justiție Polonyi răspunde că va rezolva cestiunea naționalităților așa, ca pe cât numai se pöte, să se delătore toate plângerile de felul acesta. Unde însă se vor înainta plângeri nejustificate, agitatorii să fie imediat pedepsiți. Și el (Polonyi) ține că nu este corect să se întrebuintze așa de des tălmăci. Doresce ca toți cei ce vor avé de lucru cu judecătorii să pötă vorbi cu judecătorul lor în limba, ce o vorbesc ei mai bine.

A vorbit apoi și deputatul Dr. Aurel Vlad, cerënd delăturarea tuturor plângerilor îndreptățite ale naționalităților.

La budgetul ministeriului de interne a vorbit deputatul slovac Milan Hodza, cerënd ca să se ștergă instituția hispanilor.

Tot în ședința dela 18 Iulie n. dep. M. Polit a interpelat guvernul în afacerea rășboiului vamal cu Serbia. Polit a dat ministrului presedinte să înțelegă, că guvernul ungar numai cedând influințelor de la Viena a dispus să se închidă granița spre Serbia. *Wekerle* a răspuns, că e delicat a face critică în chestiuni internaționale și acesta pöte fi stricătios. Respinge insinuarea, că guvernul ar fi lucrat sub influința Vienei și în fine declară, că Ungaria e aplecată a încheia tratat comercial cu Serbia, decă acesta va face concesionile corăspunđtore. Camera aluat la cunoștință răspunsul ministrului.

Sofia, 19 Iulie. O mare mulțime a pătruns în biserica Sf. Nicolae din Varna pentru a împiedeca instalarea episcopului grec Neofitos. Mulțimea a gonit pe preotul grecesc luând biserica în stăpânire.

Petersburg, 19 Iulie. Mișcările agrare în câteva guvernamente devin neliniștitoare; multe moșii sunt jefuite, ér proprietarii și arendașii sunt uciși de cătră țeranii, ca un protest în contra proiectului agrar votat de cătră Dumă.

Petersburg, 19 Iulie. În provincia Tiraspol s'a răspândit o proclamațiune, care a fost tipărită în imprimeria militară din Odessa. În proclamațiunea acesta populația e invitată să distrugă pe evrei și să ia poșție în contra Dumei.

Petersburg, 19 Iulie. „Agenția Westnik“ comunică că erî s'a publicat legea adoptată de Dumă și de Consiliul imperiului, aprobată de Țar, cu privire la cele 15 milioane de ruble acordate populațiunei ce suferă de fomete. Acesta este prima lege publicată de când datéză noua constituțiune.

Petersburg, 19 Iulie. Conteșca Totleben, comandantul companiei 3-a a regimentului de săpători ai gardei, a dat ađi drumul calului său în Neva spre a-l scälda. De-odată un om a

părü la pólele cetățuei Schluesselburg și trăgând un foc de revolver, rări pe conteșca Totleben la frunte. Apoi necunoscutul sări într'o barcă în care se mai aflau două persoane și dispărü

Dări de sémă despre examene.

În tractul protopopesc al Reteagului (Solnoc-Dobăca) adunarea despărțământului „Reuniunii învățătorilor s'a ținut la 5 Iunie în comuna Strîmbul. — S'a început cu liturghie, celebrând protopopul Goron, asistat de preotul local Aug. Budu. Au cântat elevii. Protopopul a predicat mișcător despre luminarea minții.

După liturghie s'a servit dejunul la învățătorul C. Manu., ér la órele 10 s'a început examenul.

Erau 78 elevi (44 băeți, 34 fete) împărțiți în 6 clase. Atât învățătorii cât și publicul în număr de vr'o 300 au rămas prea mulțumiți de rezultat, ceea ce s'a exprimat la sfirșit într'o cuvântare potrivită de cătră d-l protopop, care a presidat. Școła nouă și frumoasă, e zidită la îndemnul și stăruința canonicului Ioan Georgiu din Gherla, care pörtă mult interes față de această comună. Și părintele Budu pörtă viu interes față cu înaintarea comunei.

După examen s'a ținut adunarea învățătorilor, desbătându-se tóte punctele programului. Cu rezultatul examenului dat sub conducerea inv. C. Manu, membrii s'au declarat mulțumiți. Adunarea de toamnă se va ține în Gărbău, unde se va ține o lecție practică, ér C. Manu va ceti o disertatiune. A urmat prânđul cu toaste, ér s'era producțiunea elevilor cu declamațiuni, etc. și pe urmă dans până în zori de đi.

Aceștea ni-le scrie învățătorul I. Drăgan din Cuzdriora, în calitate de referent școlar.

Din tractul gr. cat. al Mediașului (Târnava-mică) ni-se comunică, că pe când acolo înainte cu 15—20 ani abia erau 2—3 școli cu 2—3 învățători calificați, cu tótă răutatea ce au arătat Sașii poporului român, acesta a înaintat. A avut noroc tractul cu protopopul Ioan Moldovan, care și-a pus multă străduință în zidirea de biserică și școli. În Proștea-mare, Petisdorf, Metisdorf s'au zidit biserici nouă. În Mediaș s'a renovat frumoșca biserică, precum s'au mai renovat și cele din Velțiu, Șoala, Ahna săsescă și Mighindoala. S'au edificat școli frumoșce în Ațel, Blăjel, Dărlös și Proștea-mare, ér cele vechi s'au renovat. Tóte acestea la îndemnul și cu sprijinul zelosului protopop.

Tot dănsului este a se mulțumi regularea salarelor învățătoresci, aducerea de învățători calificați, așa că numărul acestora astăđi se urcă la 17.*)

Resultatul examenului anul acesta a fost fórt bun în comuna Agărbiciu. Aici învățătorul Ilie Câmpeanu în armonie cu colegul său gr. or. a instruit și tinerimea adultă, dând teatru și concerte. Laudabil a fost rezultatul și în Basna, unde funcționează ca învățător Laur. Moldovan. Învățătorul George Samoila din Brăteiu încă a dat cu elevii săi un prea frumos examen. Nu mai puțin și Ilie Ban din Cheslev, I. Pavel din Dărlös, I. Dragomir din Frăua, M. Cucui din Ibișdorf. Aici încă a fost un cor și s'a dat teatru. — Cornel Banciu din Moardăș încă a dat cu elevii săi un bun examen.

În Mediaș d-l Isidor Dopp a dovedit și de astă-dată destoinicia sa. Și aici se dau teatre, concerte. — Bun a fost examenul și în Moșna unde funcționează ca învățător Ioan R. Poșca.

În Proștea-mare a funcționat domnișóra Irina Cosciuc ca învățătoare. Examenul a fost laudabil. — Ștefan Pop din Răvășel a dat de-asemena un bun examen — Puțin suficient a fost examenul din Șeica-mică, deși tînărul învățător I. Aldea este bine calificat. Care să fie cauza? Nu cumva neînțelegerile între conducători?

Ioan Mihu din Șoala s'a distins cu elevii săi, ér în Velțiu tînărul I. Pleșa a avut un rezultat laudabil.

Resultatul esamenului din Ațel, conform raportului trimis la protopopiat a fost „eminent“.

Darea acesta de sémă ne-o trimite d-l M. Tataru învățător în Ațel.

Din Dej (Solnoc-Dobăca) ni-se trimite următórea dare de sémă despre examenele din acele părți:

*) Reuniunea învățătorilor însă după cum se arată chiar în numărul acesta al ziarului nostru nu prea prosperează. Care este cauza? — Red.

rală a omului. Cine n'are astfel de cultură, îi lipsesce temelul pentru a-și putea făuri așa dicënd sórtea ori norocul său. De aceeași dicce Fr. Schlegel: „Binele el mai înalt și singurul lucru folositor ale cultura“.

Care este așa-dară scopul culturii? La întrebarea acesta să lăsăm pe un păinte al pedagogiei, ca să ne răspundă. Să-l punem pe moș Pestalozzi. El răspunde așa; „Ridicarea generală a puterilor din întru ale firei omenesci spre a forma dintrînsele înțelepciunea noastră omenescă este scopul culturii chiar și a ómenilor celor mai de rând“. Și bine să ne însemnăm și aceea că tata Pestalozzi pune fundamentul culturii în școlege primare, pe când filosoful și pedagogul Herder îl pune în școlege secundare.

Dacă stă lucrul așa, hai să punem și noi fundamentul culturii noastre tot în școła. Familia să ne aducă material bun de zidit, copiii crescuți cu mai multă îngrijire și pricepere, căci din material prost zidire slabă faci, ori cât de meșteră ar fi școła, ér din material bun zidire trainică iese, chiar dacă școła ici coala s'ar întâmpla din mai multe pricini să nu înfrunescă în tóte condițiile tehnice cerute aci.

Cu referire la situațiunea actuală a populațiunei noastre și a școleglor noastre primare din loc, eu pärtinesc părerea lui Pestalozzi, că fundamentul culturii tinerimii noastre trebuie pus în școła primară. Și de ce nu în cea secundară? Răspunsul este fórt simplu, pentru-că numai o parte fórt mică și neînsemnată dintre absolvenții și absolventele acestor școlege primare trec în alte școli mai înalte, ca să-și continue cultura mai departe, ér restul cel mare rămâne numai cu elementele culturale primite în școlege primare și cu acestea se aplică apoi în viața practică.

Stând lucrul astfel, trebuie să ne îndreptăm din nou privirile asupra școlegi primare și să vedem, dacă este ea organizată de astfel, ca să-și pötă împlini misiunea ei culturală conform legilor în vigoare și acomodat aspirațiunilor juste ale părinților, cari își trimit copiii în ea. Aci eu părere de rău trebuie să răspund că nu.

Copiii conform legii sunt obligați a cerceta școła primară de tóte dílele dela 6—12 ani, adecă 6 ani. După cei 6 ani s'a și împărțit școła primară în 6 clase. Ei bine, după lege la școła noastră de băeți cu 4 clase, lipsesc 2 clase, ér la școła de fete cu 5 clase, lipsesce 1 clasă. Din pricina acesta a fost și avertisată școła noastră din partea organelor statului, recunoscând în același timp cu laudă progresul făcut în clasele existente.

Când constat acestea nu aduc nici o acuză asupra nimărui, căci n'au sciut nici vrednicii întemeietori nici cei continuători ai acestor frumoșce institute românești, unde să-și împartă inima mai întâi, unde să pună mâna mai de grabă și cum să facă dintr'o para dece său mai multe, ca să ajungă pentru trebuințele tuturor școleglor noastre. Der cum s'au făcut cele multe, în scurt timp cred că se vor pute îndepini și cele puține, așa ca și școła noastră primară să pötă coresponde pe deplin înaltei ei misiuni culturale ce o are în mijlocul acestui popor, în același timp să corăspundă și legii și să pötă ținea pas cu cele, care au câte 6 ani de școła și această împărțire o au mai tóte, chiar și cele din satele ultime, numai atât e deosebirea că nu sunt tóte cu mai mulți învățători.

Educația și instrucția ce le primesc elevii și elevele din școlege noastre primare adecvate anilor prescriși de lege ar trebui să stea alătura cu cele mai bune dacă nu chiar în fruntea tuturor școleglor din archidieceza noastră întrégă, ceea ce cu durere până acuma nu este tocmai așa, din pricina mai sus amintită.

Cu acestea încheiú vorbirea mea de ađi mulțămind călduros în numele școleglor noastre primare tuturor, cari pe ori ce cale au stăruit și au contribuit pentru binele și înaintarea ei și dorind ferbinte ca într'un cuget și o simțire cu toții să ne întâlnim la ridicarea și înflorirea ei!

Literatură.

În institutul tipografic „Franklin Tarbulat“ din Budapesta a apărut »Dicționarul maghiar-român pentru școła și privată de Ion Gheție, director gimnasial în Năsăud. Format octav mare 803 pagini, prețul 10 corone. Se pöte procura dela autor. Parțea română-maghiară a 3 corone se pöte asemenea procura dela autor, precum și dela Societatea Franklin din Budapesta.

ECONOMIA.

Procurarea taurilor.

In comuna Urișor s'a ținut examenul la 17 Iunie cu 18 elevi și 18 eleve. A presidat Aurel Papiu, capelan în Deși și administrator parochial în acea comună. Rezultatul a fost laudabil, ceea ce face onoare învățătorului Nicolae Chifor. Erau de față mulți poporenți, precum și unii onorațorii neromâni. Dintre aceștia proprietarul Tatrasi Mor a oferit ca premiu 5 corone și mai multe pachete de bombone, ér căpitanul în pensiuone Horvath Carol 4 cor. Dela poporeni români s'au adunat 6 corone, cu totul 15 corone, care sumă s'a împărțit ca premii.

Tot în 17 Iunie, după amiazi, a fost examen și la școala gr. cat. din Dej sub presidiul protopopului I. Velle. Au fost de față 37 elevi și 35 eleve, cari au fost ascultați din toate obiectele, începând cu religiunea. Răspunsurile au fost precise, cântările atât cele naționale, cât și cele bisericesti bine executate. De față erau domnii Dr. Cherecheș, Dr. Barbul și Dr. Liviu Micșa, avocați, I. Salca, jude regesc, Aurel Papiu, capelan, ér din partea inspectoratului r. d-l Ludovic Racuș, precum și numeroși alți domni și domnișore și popor. — Protopopul într'o cuvântare a arătat la sfârșit importanța școlii și a mulțumit învățătorului I. Bacociu pentru frumosul rezultat. Ca premii s'au împărțit elevilor 35 cor. adunate prin contribuții benevole dela asistenți.

In Ocna Dejului a fost examenul la 21 Iunie sub presidiul aceluiași domn protopop. Cu această ocaziune s'a ținut tot acolo adunarea filială a învățătorilor din acel tract (al Cățicăului), care însă numai laudă nu merită.

Școala din Ocna Dejului e nouă și corespunzătoare legilor. Învățător este Ioan Săplăcanu. Elevi 21, eleve 29. Mai erau de față preoții locali Mat. Pop și Iacob Marga, inv. pensionat T. Tamaș și învățătorii Bacociu din Dej și Chifor din Urișor cu domnele și Leon Moldovan inv. în Coplean. Elevii au răspuns slab de tot. Școala era în disordine. La „geografie“ d-l protopop întrebând unde este pe hartă Dej — nici un elev n'a știut să arate, ér la întrebarea: Cum se numește primarul din acea comună, un elev a răspuns: „făgădău“. Învățătorul după cum am înțeles a făcut învoială cu senatul școlar, că va slugi mai ieftin, adecă cu 400 cor. în loc de 600 cât e statoric de popor și nici quinzenale nu va cere. Eță deocă unde vine răul. — „Un ascultător“

Din tractul Pericelului (Sălagiu) ni se scrie asupra examenelor:

Învățătorul Daniil Graur din Giurtelec a avut la examen 37 elevi și 15 eleve. Progres foarte bun. Are grădina de pomărit îngrădită, cu 2000 fragari (duși, pomnițari), 288 pomi sălbatici, 50 meri, perși altoiți, 48 perșeci de Alexandria, și dela șosea până în comună o alee cu 100 fragari.

Învățătorul Cicerone Mureșianu din Cățel-romănesc are 37 elevi, 26 eleve. Progres foarte bun. Grădina de pomărit îngrădită. Pomnițari 2400, meri-perși sălbatici 1000, altoi 250 și a mai vândut 100. Nucii 15. Cîntirul în afară de comună cu o alee și jur împrejur 150 nucii, ér de la biserică până la pomărie 50 fragari mari.

In Bocșa română, inv. Emil Pocole 42 elevi și 30 eleve. Examen model. Pomi puțini.

In Badon învățătorul Petru Marian n'are calificatie, cu toate acestea examenul a fost bun. Elevi 21, eleve 10. Frăgari 600. Meri-perși altoiți 20. Dela șosea până la școala alee cu 124 pomnițari.

In Cățelul unguresso, învățătorul Simeon Baciu cu 19 elevi, 16 eleve. Examen bun. Pomi oțtoani puțini.

In Recea, învățător Nic. Bozga, numai cu 5 elevi și 11 eleve (din 80). Instrăinarea elevilor o enigmă! Adevărat că învățătorul e nou (de 7—8 luni).

In Siciu învățătorul Valentin Campeanu, nou, examen foarte bun cu 41 elevi și 30 eleve. Promite mult.

In Bădăcin, învățătorul I. Flonta cu 18 elevi și 18 eleve. Examen mulțumitor. Pomi oțtoani vr'o 38.

Periceiu, învățător Vasile Olteanu. pensionat interimar. Școala sistată. Cei vr'o 80 elevi la școala de stat!...

Vărgolț 6 elevi 2 eleve. Examenul s'a ținut de-odată cu adunarea învățătorilor. Progres slab. Învățătorul V. Mateiu e invitat, ori a-și dobîndi calificatia, ori a se depărta. Alt spor, altă purtare în fața școlii de stat!

Premiul pentru sîrguință și rezultat în pomărit și cântări pe care l'a oferit protopopul Ioan P. Papiu a fost conferit de juriul compus din protopopul ca președinte, 1 preot și 2 învățători — învățătorului Cicerone Mureșianu. — „Adevărul“.

Nu e tocmai de mult, de când se aflau destule sate mai sêrace, cari nu aveau de loc vite tătâne de prăsilă, ci economii erau siliți în casuri de lipsă, ca să alerge prin comunele vecine. Ér decă totuși se afla câte o astrel de vită la câte un econom mai cu dare de mână, aceea nu întrunea mai de loc recerînțele de lipsă pentru o astfel de vită.

In timpul din urmă, toate satele au fost constrînse, ca în înțelesul articolului de lege XII din anul 1894 sê-și procure și vite tătâne apte pentru prăsilă. S'a convins adecă atât guvernul, cât și administrația sateelor și comitatelor, că și cu privire la crescerea vitelor se adevărește proverbul: „ce sameni, aceea rêsare“. De aceea s'a hotărît, ca vitele tătâne de prăsilă sê fie vizitate în tot anul câte odată sêu de două-ori de cătră anumite comisii economice cercuale.

Acestei hotărîri bune și înțelepte avem sê mulțămim, că crescerea vitelor tătâne a luat în cei din urmă 10 ani un avânt așa de imbucurător. Astfel pe când la anul 1895 se aflau în totă țera numai 29.473 tauri, dintre cari fie care trebuia sê provadă câte 90 de vaci pe an, pe atunci la anul 1904 numărul acelor s'a urcat la 42.185, venindu-se pe unul fie-care numai câte 60 de vaci de gonit.

Până acum ministrul de agricultură a făcut o înlesnire însemnată cu privire la procurarea taurilor și prin aceea, că comunelor mai sêrace, cari s'au adresat cătră el, le-a dat tauri parte din ciurdele statului cu un preț mai redus, parte le-a cumpărat el taurii de lipsă de pe la anumiți proprietari, ér prețul acelor a fost anticipat de oficiile de dare, cari apoi îl încasau în trei rate decursive dela comunele respective. Prețul taurilor cumpărați se stabilea de regulă de cătră inspectorii cercuali de vite.

Pentru-ca comunele, cari și-au procurat astfel de tauri sê nu suferă daune, când ar peri aceia, de ore care bôlă, administrația a ordonat, ca taurii comunali sê se asigureze la societatea de asigurare, care apoi în casurile de lipsă le despăgubesc.

Mai înainte multe sate își procurau tauri, precum și alte vite tătâne de prăsilă cu prețuri mari și totuși nu întruneau recerînțele de lipsă pentru prăsilă. Astăzi însă ru se mai îngăduie acesta! Astăzi fiecare vită tătână de prăsilă trebuie sê fie provăduță cu o adeverință oficială în regulă, că întrunesc toate recerînțele prescise de legea veterinară.

Sporirea din cale atară a numărului taurilor, a adus cu sine, ca ministrul de agricultură sê nu mai dea comunelor tauri cu prețuri scădute ca până acum, ci numai cu suma întregă din valoarea acelor. Prețul taurilor se va fixa decă și pe viitor, ca și până acum de cătră inspectorii cercuali de vite și prețul acelor se va pute solvi de cătră comune tot în decurs de trei rate decursive.

Ștergerea acestui favor, cu privire la procurarea taurilor, precum și a celorlalte vite tătâne de prăsilă nu însemneză, că dór ministrul pe viitor nu ar mai voi sê ajute comunele mai sêrace, cari s'ar adresa lui. Nu! Ministrul a luat în budgetul sêu și pentru anul 1905 suma de 75 mii de corone pentru ajutorarea comunelor mai sêrace.

Favorul de până acum, dat comunelor pentru procurarea taurilor,

se va întorce pe viitor într'u premiare a celor economii, cari vor ține și cresce cele mai bune și mai alese soiuri de vite. Spre scopul acesta ministrul de agricultură a luat în budgetul sêu pe fie-care an câte 150 mii corone.

Premiile numite se vor împărți mai cu sêmă între micii proprietari de vite, ér marii proprietari vor primi diplome de recunoscînță. Premiile se vor acorda mai cu sêmă pentru vite tinere: tăurenci, junci și juninci. Cei dintâii pot fi vânduți apoi după premiare comunelor ca tauri de prăsilă.

Pentru ca taurii procurați de comune se fie pe deplin sănătoși, ministrul a ordonat, ca aceia sê fie altoiți cu tuberculini, care apoi îi scutesce de a fi atacați de oțică. Dér nu numai în contra acestei bôle, ci chiar și asupra altora, veterinarii și inspectorii de vite au primit ordinațiuni deosebite, ca sê fie cu băgare de sêmă, de ore-ce un taur molipsit de bôlă, o pôte lăși mai tare, ca o vacă, care într'un an dă nascere de regulă numai unui vișăl.

Ce se ține de asigurarea taurilor procurați, ministrul îndatorește comunele, ca acelea sê-i asigureze fără amânare, ér pe acelea, cari nu ar voi sê-i asigureze, nu numai că le face răspunzătoare pentru dauna cauzată prin perirea taurilor, ci le mai detrage pe viitor chiar și favorul la procurarea acelor.

Economii aceia, cari sunt în plăcuta pozițiune de a vinde un taur ore-care, care adecă a fost premiat sêu care întrunesc toate recerînțele de lipsă pentru prăsilă, îl anunță inspectorului respectiv de vite, care apoi în conțelegere cu proprietarul îi fixează tot-odată și prețul de vîndare al aceluia și apoi îl recomandă celor interesați spre cumpărare.

Ministrul asemneză anumite sume de bani la oficiile de dare, despre cari apoi inspectorii respectivi în fiecare lună trebuie sê-și dea socotelă. Din sumele acelea se plătesce prețul taurilor cumpărați în decurs de 24 ore vîndătorilor, ér comunele cumpăratore trebuie sê-l replătescă în decurs de câte trei rate decursive de câte o jumătate de an.

Acestea sunt câte-va din noușle hotărîri cu privire la procurarea taurilor; hotărîri asupra cărora atragem de cu bună vreme luarea aminte a celor interesați.

Ioan Georgescu.

Despre altoire.

(Fine.)

2. Cuțitele de altoit.

Pentru sêvșirea altoirei mai avem lipsă de cuțite potrivite și bine ascuțite, pentru-că cu cuțite rele nu vom ajunge la nici un rezultat bun. Dintre acestea cel mai de lipsă este cuțitul de altoit, neapărat de lipsă pentru prepararea surceilor și a ochurilor. Cuțitul acesta trebuie sê aibă tăișul oblu și la celălalt capăt sê fie provăduț cu o limbă de os, pentru a-se pute folosi și la oculare, când desfacem cõja dela pădureț.

Un al doilea cuțit, foarte necesar cu deosebire la retezarea trunchiurilor pădureților, este *cosorul*, cu tăișul strîmb. Acesta se întrebunțeză foarte adesea în grădina de pomi, ca la curățitul crengilor, rădăcinilor și cu un cuvânt la sêvșirea tuturor tăieturilor mai mari. Pe lângă acestea mai sunt ađi încă diferite cuțite, ca pentru despicaț, pentru altoirea în piciorul caprei (triunghiă) ș. a.

3. Legăturile.

La altoire avem lipsă și de legături. Acestea sunt de mai multe feluri. Cele mai răspândite sunt legăturile de teiu topit (bastul).

In unele locuri se întrebunțeză fășii de pânză, cu deosebire la altoirea în des-

picătură, — apoi foile cele subțiri de pe cucuruz, numai cât acelea sunt prea scurte. Cu bun succes se întrebunțeză ca legături și bumbacul mai gros d. e. Nr. 6 ori 8, apoi ață de lână ș. a.

4. Ceara de altoit.

Pentru-ca altoirea sê reușescă, e strict necesar, ca părțile vătămăte resp. tăiate cu ocaziunea altoirei, atât la pădureț, cât și la surcel, sê fie unse cu cêră de altoit, spre a împiedeca pătrunderea aerului și a umezelei, cari zădărnicesc reușita altoirei.

O condițiune principală a cerei de altoit e, ca sê se lipescă bine de lemn și decă conține și cêră naturală, trebuie adaus și ceva materie amară, ca albinele sê nu o ducă.

Ceara de altoit e de 2 feluri. Ceară de altoit fluidă rece și caldă. Ceara de altoit rece sê pôte folosi ori și când, fiind tot-déuna în stare fluidă, pe când cea caldă se invîrtoșeză de grabă și numai după ce am încălđit'o puțin la foc, o putem folosi.

Ceara de altoit se pregătesce în mai multe feluri. Așa d. e. bună ceară de altoit căpătăm, decă la un foc domol topim 60% calofoniu cu 20% sêu, până sê formeză o pătură ca recile. La urmă mai amestecăm 2% spirt denaturat. O altă ceară de altoit foarte bună, pregătim în modul următor:

Ca sê pregătim un kg. de ceară, punem 1/4 kg. bechie bună, 1/4 kg. rășină și 1/4 kg. calofoniu. Aceste le topim la un foc domol și fiind încă ferbinte materia, mestecăm 200 gr. veingeist (esență de vin). Weingeistul nu-l turnăm de-odată ci jumătate până e la foc, ér cealaltă jumătate după ce am luat'o dela foc.

O altă ceară de altoit foarte ieftină, destul de bună și ușor de pregătit se face din bechie bună și spirt denaturat, în modul următor:

Luăm d. e. 1/4 kg. bechie, o topim la un foc domol. O luăm apoi dela foc și mestecăm în ea cu un bețigaș, lăsând-o puțin sê se rêsescă, până ce vedem că sê întinde ca nisce fire de ață, atunci adaugem spirt denaturat până când ceara ni-se pare destul de potrivită.

Codlea, în 20 Maiu 1906.

A. Boldor.

Măncarea pómelor necõpte.

Acum că e vremea pómelor și fructelor de tot felul, nu strică câte-va vorbe asupra obiceiului devenit lege la noi de a mânca fructe necõpte.

Nu se pôte dice, că nu s'ar sci de sătenii ca și de tãrgoveți, cumcă măncaarea fructelor crude pricinuesce bôle de stomac ce dau în friguri și de multe ori în friguri rele și chiar lingõre. Copiii mai cu sêmă îi vedî totă țera și pe nemăncate cu fructe verđi și apoi beau apă și gata bõla. Ei n'au de ce lăpăda obiceiul de a mânca fructe crude, când pilda le-o dau părinții.

Când răul e înțeles de fie-cine, e de mirat cum nu se desbară de el; „invățul are și desvêt“ spune dicțõrea poporului și apoi când cu ochii vedem cum ne bollesc copii din pricina asta, tot nu ne prindem la minte?

Decă răul ar fi de nebăgat în sêmă, decă el n'ar trînti la zăcere copii și ómeni mari — tocmai în vremea muncii câmpului, decă obiceiul în sfârșit n'ar avea urmare rea mai tãrđiu asupra sănătății poporului, pôte n'ar fi de đis nimio. Răul cel mare, nemăsurat de mare, este că copiii îmbolnăviți de mic și prinși într'una de friguri din pricina măncaării fructelor verđi, slăbesc și bõla le suge sângele, așa că nu-și mai pot veni în fire, ér intrând slăbiți în luptă cu nevoile vieții, nu ne putem fãli cu o populație chipeșă și voinică.

In vara trecută mă aflam în satul Pângaracioru și ved pe prispa unei case un flăcău lungit la sóre, care nu mai scia unde este, așa de greu bolnav era. Intrubând pe părinți de pricina bõlei, mi-au spus că nu-și pot da socotelă, dér că de două sêptemăni zace într'una; l-au descãntat babele, l-au purtat pe la mănăstirea Bistriței, de geaba. Flăcăul însă era bolnav și sgãlțiat de nisce friguri de cele nãprasnice, că nu mai scia ce e de el. Am mers la primărie sê cer nisce curățenie

și chină d'ér n'am găsit, se isprăvise de o săptămână, deși orașul Piatra se afla la o palmă de loc. M'am dus apoi la închisoarea Pângăraților, unde găsim, dădui flăcăului curățenie și după trei ceasuri chină. Care-mi fu mirarea, când a doua zi vădui pe flăcău venind la găsă la mine să-mi mulțămăse că l'am scăpat de bôlă! Intrebându-l cum a căpătat bôla, mi-a spus curat că i-a venit după ce m'ncase prune necoapte și băuse apă. Cu tôte astea fructele m'ncate când se coc cât de bine, prind sănătății.

Așa a lăsat Dumnezeu ca fructa să fie m'ncată c'optă nu crudă. În alte țări lumea e atât de păzitoare că cel mai mic copil își dă semă de rău și nimeni nu pune mâna pe o fructă până nu se coce.

Și la noi b'etrânii sfătoși ne spun că nu era mai înainte obiceiul d'a să m'ncă fructele de crude și chiar când se cocea nimeni n'ar fi gustat una până ce mai întâiu nu o aducea la biserică în ziua de sf. Ilie. Se vede însă că lumea de azi s'a schimbat la noi.

De altfel copii și ômenii mari, or fi curățit séu nu pomii de omiđi primăvara, d'ér scim cu toții cum la coptul lor se spânzură prin pomi, rup orengi, légă vita de trunchiu, ba fac reșteie pentru juguri din craca pomului ce-i dă să m'ncăne.

Nu e așa că-i frumos? Ce păcat că nu-și dau socotélă sătenii cât rău fac și că e fapta cea mai rea d'a se purta omul s'lbătăcesce cu pomii carl fac umbră călătorului obosit și dau de m'ncare alésă omului. În țările străine pomii se îngrijesc cu o sfințenie creștinescă și mulți săteni se hrănesc din ce prind din vânzarea fructelor, ér pe multe drumuri și șosele sunt înșirați pomi, de ale căror fructe nu cutéză a se atinge nici un copil până ce nu sunt copte.

Și la noi era o vreme, când sătenul nostru își avea o livadă frumoasă împrejurul casei, și când dobîndea un copil, mai sădea un pom pe norocul lui; ér casa lui nu numai că era plină de p'ome t'ótă t'ómna și iarna, făcând orl cui plăcere să vadă merele și perele înșirate pe la podele și în poduri, d'ér încă prindeau și bune parale din vânzarea lor la t'erguri.

În multe părți ale țării tot se mai ține de obiceiul vechiu, d'ér mai ales în județul Neamțu, Prahova, Argeș și încă câte-va, unde pomii roditori fac fala țării și nicăiri nu găsesc mere și pere mai frumoșe decât pe acolo. Ce-i mai îmbrucător este, că stăpânirea de pe vremuri a județului Neamțu a sădit pomi roditori pe șosele și din mila Domului fructele ajung la cocere; d'ér obiceiul rău tot a rămas pe ici pe acolo, d'a rupe craca spre a m'ncă fructele.

Cu privire la sădirea pomilor și îngrijirea lor, cercurile culturale în ședătoriile ce fac, trebuie să caute a face pe sătenii să înțelégă că la gospodăria unui om, fructa e lucru sănătos și din prisos p'ote aduna și parale bune. Nu trebuie să pierdem nădejdea că țeranul nostru nu se va încredința repede de binefacerile liveđilor, să ne gândim numai ce minunl a făcut noua stăpânire a Austriei în Bosnia, unde țeranul — departe de a fi fost ca al nostru, — astăđi mulțumit îndemnului din t'ôte părțile, avea țeris'óră de unde acum 20 ani era ruină și p'ârjol de pe urma Turcului, azi dă pildă lumii întregi în t'ôte privințele; ér cu privire la fructe, până și la noi — țără de liveđi și dealuri frumoșe — trimite vagoane de fructe pentru frumoșe parale, ér meșteșugului bosniacului d'a usca prunele, nu-i găsesc p'ăreche și noi plătim până la 80 bani pe chilogramul de prune uscate și frumoșe aședate în lădițe.

Un inimos proprietar român, mai anul trecut într'o adunare în care vorbea de „ce ne pot aduce liveđile“, ajunsese la socotéla, că țera noastră ar puté câștiga cam la cinc'zeci milioane de franci pe an de pe urma fructelor și că acel proprietar după 3 ani de îndemn cu răbdare și caznă amară, a isbutit să deprindă pe țeranii de pe moșia lui să se ocupe cu pomăritul și să nu mai bată pomii cu prăjina când culeg fructele, să nu-i mai scuture pentru a cădea fructele pe jos, din care pricină ies bătute și vatămă rădăcina copacului; să nu mai rupă p'omele de crude, să curețe ramurile uscate, să nu mai lege vitele de pomi, să sădésca un pom în locul unuia care s'a uscat și astfel să prindă gustul de câștig, culegând fructele încet cu mâna din pom, pe care să le ducă la t'erg.

Dacă vom isbuti să ne facem la loc liveđile de odin'óră și dacă vom mai deprinde pe t'óta gospodina a-și sămăna verdețuri pe un petecel de pământ din jurul casei, la sigur că pe lângă câștigul casei țeranului vor pleca și streinii, cari vremelnic năvălesc în țără numai pentru a suge din pământul nostru, de a ne lua paralele

pe verdețuri și a pleca cu punga plină de aur. Și le e bine de tot iarna și nu se milogesc la stat când n'au recoltă de porumb.

(„Alb.“) Maior S. Leonte.

MULTE ȘI DE TÔTE.

De ce albesce părul?

De ce albesce părul? — Pentru-că îmb'etrănesci! Acesta e răspunsul, care se dă de obicei; trebuie să mărturisim însă că asemenea răspuns nu răspunde de loc la întrebare.

Inv'etații se ocupă cu lucrul acesta și de curând profesorul Meșnicof din Paris a comunicat Academiei de sciințe cercetările sale în privința albirei părului.

El crede, că în perii noștri se află un fel de micel celule, cari absorb și distrug col'orea, începând dela vârful firului spre rădăcină. S'a observat la microscop că un fir de păr alb păstrează col'orea primitivă mai mult spre rădăcină, ér spre vîrf este alb.

Aceste elemente vii, cari distrug col'orea părului au fost numite de Dr. Meșnicof cromofagi, adecă „măncători de col'óre“.

Cunoscându-se deci cauza, care face părul să albescă, nu s'ar puté găsi și un mijloc de a vindeca această b'ólă a părului?

Întrebarea asta de sigur vine în minte la mulți, mai ales că mulți și multe cheltuesc o sumă de bani pe boiele de păr ca să le arate mai tineri orl mai tinere. Eu găsesc că nu ne-ar folosi la nimic să ne arătăm tineri la păr, când suntem b'etrâni; d'ér trebuie să ne ascundă doctorul Meșnicof a propus un mijloc de a împiedeca acțiunea măncătorilor de col'óre. Șciți care? S'ă-i pui la o căldură de peste 60°. Cum? Cu un fier încălđit în foc pe care să-l apropii de păr... numai să bagl de semă să nu te p'arlesci. „Alb.“

Brutarul și brânzarul.

Un brutar din țără... dintr'o țără ôrecare... avea obicei să cumpere în fie-care și untul de care avé nevoie, dela un brânzar din apropiere, care era clientul lui.

Observând că de obicei bucata de unt pe care o plătia drept un „chilogram“, este mai mică, s'a plâns unui comisar, care s'a dus să facă cercetare la fața locului.

— Ai cântar? întrebă comisarul pe brânzar. — Negreșit... — D'ér greutăți ai? — Nu. — Atunci cum cântăresci untul? — F'ôrte simplu; pânile pe cari le vinde vecinul meu sunt de un chilogram. Pui deci o pâne în cântar și în partea cealaltă unt și dau astfel... un chilogram. — Brutarul a retras plângerea.

Un om care vede pe nas.

Spre sfîrșitul veacului al 16-lea un locuitor din împrejurimile Parisului a avut nenorocirea să-și piardă ochiul drept. Mai târziu el căđu dintr'un cireș și căđu cu fața într'un par. Lovitura fu așa de tare încât nasul și obrazul cu cele 2 pleoape fură sdrobite. Peste un an, când totul se vindecase, omul nostru se încăldea la s'óre, de-odată zări că vede prin nări lumina și col'orea florilor cari îl înconjurau.

Din olipa aceea se deprindea să se uite cu nasul, care deveni pentru d'ensul mădularul de vedere. În sfîrșit prinse a vedea t'ôte obiectele, numai d'écă erau aședate jos. Globul ochiului nu fusese decât acoperit de gene, cari nu le putea mișca.

POSTA REDACȚIUNEI.

Colegul st. — Nu s'a putut decât în estras. Nu s'a omis însă nimic esențial.

Dejan. V'ê rugăm să scuzați, d'ér nu s'a putut altfel. Manuscriptul cu darea de semă la dorință vi-se înapoiază.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Iulie v. nu și-au reînnoit încă abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă expedarea ziarului.

De azi începând nu vom mai expeda fișa celor ce nu și-au reînnoit abonamentul.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Vindecarea deplină a b'olelor secrete. Să nu pregete nimeni într'o cestiune atât de gingașe a se presenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea b'olei, orl cât de adânc ar fi b'ola înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea r'ênului, ceea-ce fie-care o p'ote face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. D'écă cine-va nu p'ote veni în persoană, atunci să-și desorie b'ola cu deamănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioșe pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisore pune marcă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard séu la cerere expresă se retrimit.

Un astfel de lecuritor și curățitor e institutul special al d-rului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștientositate cap'etă orl cine (bărbat séu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curată sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberază de b'ola și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palóc vindecoă de ani de țile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, b'olele de beșic, de țeve, de testicule, de țira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, b'ola albă, b'ole de sânge, de piele și t'ôte b'olele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc de la 10 ore în. a. până la 6 ore séra (Duminecoă până la 12 ore la amiađi).

Adresa Dr. Palóc, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Cine mă scapă definitiv de durerile atmatice și reumatice? Până de present acestei întrebări singur d-l Müller Albert (Budapesta, Vadsz u. nr. 42/D E.) a fost în stare să răspundă de ore-ce rezultatul ce l'a ajuns prin crucea sa duplă electro-magnetică R. B. nr. 86967 este apr'ope de necređut, pentru ceea-ce din partea bolnavilor reînșănătoșăți primesc multe mulțumite. O astfel de scrisore i-a adresat d-l e. cu ocașunea anului-nou Feit János din Biserisa-albă: Prea stim. d-le Müller! Prind péna, ca să-ți exprim cele mai ferbinți mulțumite pentru crucea R. B. nr. 86967 ce ați inventat, pentru-că eu cu folosirea aceeaia m'am vindecat pe deplin de durerile reumatice ce mă chinuiau de 5 ani. Într'un timp zăceam în pat și nu mă puteam nici mișca; acum însă nu sunt silit să păzesc patul. Cu t'óta stima Feit János.

Biblioteca pentru toți!

Fie-care număr se află în mai multe exemplare și se cap'etă cu 30 bani la librăria H. Zaidner în Brașov și Sighis'óră. Fondată 1867.

Afară din Brașov 33 bani Nr. inclusiv porto trimiși cu mandat postal. Cu rambursă mai scump.

Prospecte gratis! Vinđătorii cap'etă rabat!

Advertisement for Candol-Cacao, featuring the product name in a stylized font and a small illustration of a person. Text includes: Amatorilor de cacao și ciocoladă să recomandă: Candol-Cacao al lui Joan Hoff care are cel mai mic conținut de grăsime, este deci foarte ușor consumabil, nu causează nici când constipație, și pe lângă cel mai bun gust este extraordinar de ieftin. Veritabil numai cu numele Jean Hoff și marca de scutire „Leu“. Pachete à 1/4 kg 90 fl. „ 1/2 „ 50 „ Să cap'etă pretotindinea.

Advertisement for Wällischhof, a hydrotherapy station. Text includes: Stabiliment de hydrotherapie Wällischhof, stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena. Arangiamet modern (pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, s'óre, massage, electrisare, gimnastică suedă etc.) Prețuri moderate. Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului Dr. Marius Sturza.

Advertisement for Kalodont tooth cream. Text includes: Să cap'etă pretutindenl Kalodont Cremă de dinți indispensabilă conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Table titled 'Cursul la bursa din Viena. Din 18 Iulie n. 1906.' listing various financial data such as Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, and other market rates.

Table titled 'Cursul pieței Brașov Din 19 Iulie n. 1906.' listing exchange rates for various currencies and goods like Bancnote rom. Cump. 18.94 Vend. 18.98, Argint român, etc.

Concurs.

Pentru ocuparea locului vacant de direct'óră în Internatul Orfelinat, susținut de Reuniunea femeilor române din Brașov, se deschide concurs de nou cu termin deschis până la 2 (15) August 1906.

- Petentele au so documenteze cu atestate: 1. Cunoscințe pedagogice, fie acelea câștigate prin studiu teoretic séu prin aplicație practică, séu prin am'endoué. 2. Cunoscințe despre lucrul de mână și despre croitul de haine; despre menajiu se cere să aibă noțiuni. 3. Atestat despre aplicarea lor de până acuma și despre purtarea lor morală. 4. Atestat medical, că este sănătoșă. 5. Atestat de botez.

Angajamentul se face deocamdată numai provisoriu pe timp de un an de țile. Alésa are să-și ocupe locul de direct'óră la 1 Septemvrie 1906.

Alésa este dat'óre a se. supune tuturor dispozițiunilor Adunării gen. a Reuniunei și ale Comitetalui acelaia, luate în interesul Internatalui-Orfelinat.

III BeneficiniImpreunat cu acest post este: 1) 800 corone léfă în bani gata, care i-se plătesc în rate lunare anticipative. 2) Locuință și t'óta întreținerea în Internat.

III. Petițiunile sunt a se trimite la adresa președintei Reuniunii femeilor române din Brașov d'ómna Elena Sabadeanu, în terminul arătat mai sus.

Brașov, din ședința Adunării generale extraordinare ținută în 12 Aprilie 1906. Elena Sabadeanu m. p., Iuon Lengeru m. p., președintă. secretar. 10—15 (2373).

De vânzare,

din cauza unor împrejurări, este un **escelent**

Pian nou scurt de Mahagoni

(Mahagoni-Stutzfügel)

se vinde ieftin și imediat.

Informațiuni detaiate pe Valea lată nr. 6, catul I, la stânga, dela 10—12 a. m. și dela 2—6 ore p. m.
1-2

„Timișiana“

instituit de credit și economii în Timișoara.

Concurs

pentru un post de practicant la institutul de credit și economii „Timișiana“ din Timișoara, dotat cu un salar anual de cor. 720, plătit în rate lunare anticipative.

Documentele despre studiile făcute, eventuala praxă de până acum și cunoștința limbilor română, germană și maghiară, sunt a se adresa Direcțiunii, până cel mult la 1 August st. n.a. c.

Direcțiunea

Institutului de credit și economii „Timișiana“, în Timișoara.
2-3.2471.

De vânzare

o casă nou zidită, pentru familii cu 7 locuințe, verandă închisă cu sticlă, în cetatea Brașov, este de vânzare cu condiții favorabile.

Informații la Administrațiunea „Gazetei Trans.“ 3-3.2161.

Strămutare de locuință.

Văd. PRISKA JENŐ né moașă diplomată, și-au strămutat locuința, din Strada Sf. Ioan nr. 17, în Strada Hirscher nr. 28.
4-5.2490.

Cine suferă de Soldină, reumatism

se nu folosescă alta doctorie, decât se cumpere o sticlă de

Fluid de reumatism al Dr. Fleisch

care vindecă mai sigur ca orî și care doctorie Soldină, reumă, dureri de spinare, Slăbiciuni de mâni și picioare cauzate prin aruncătură, osteonă, scintire. Se folosește și intern și extern. Efectul se simte în scurt timp și la boale învechite, la care n'au folosit băi seu altă doctorie. — Se capătă numai la inventator și singurul producător:

Dr. EMIL FLEISCH „Magyar korona“ farmacie. Győr, Baross-ut 24.

Depozit principal pentru Budapesta farmacia Török J. VII. Király-uteza 12, și la farmacia „Opera“, Andrássy-ut 26.

1 sticlă de 1/2, decilitru 2 cor. Sticle familiare pentru folosire mai îndelungată 5 cor. Se trimit francate la comandă de 2 sticle mic și 2 sticle familiare.
41-50.2004.

Unde se mănâncă bine și se beu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell“ prospătă dela cep în fie-care și? La

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20. De o cercetare numerosă se rógă

C. R. GLIGORE CRISTEA, conducătorul restaurantului.
21-0

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face orî și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Mitin

MITIN-PREPARATE

după receta Dermatologului Dr. JESSNER.

Mitin-Creme

cu parfum plăcut, pentru scopuri cosmetice potrivit, face pielea elastică și netedă. Mijloc escelent contra pielei dure, roșie și crepată. Prețul unui torcan 1 cor. 50 b. în cutie de blech 40 bani.

Mitin-Paste

colorea pielei, probat pentru apărarea pielei simțibile și iritabile. Prețul în cutie de blech 40 bani.

Mitin-Pudră

rosa, galbenă și albă, parfum minuat, ușor de pudrat și decent, absolut nevătămă-ore și corăspunzătoare cerințelor onoratelor Dame. Cutia cor. 2.40 fil.

Mitin-Cremă

pentru apărarea contra luminei preparată din MITIN-CRÈME a lui Dr. Jessner, pentru arărare contra insolației, arsurii, pete de ficat și pistrui. Prețul un tub 1 cor.

Mitin-Săpun

suportă și pielea cea mai simțitoare. face pelița admirabilă, are miros plăcut și este potrivit pentru curățenia pielei delicate a copiilor. Prețul 1 bucată cor. 1.50 b. Se capătă în Brașov la Drogueria „Teutsch & Tartler.“

KREWEL & Co., fabrică chimică
KÖLN, Eifelstrasse 33.

Hôtel Central

Brașov, Strada Lungă nr. 1.

Recomandă 45 camere pentru pasageri din nou mobilate dela 80 cr. în sus.

Mai departe:

Sala cea mare,

pentru Baluri, Concerte, Banchețe, Nunți etc. montată din nou și escelent iluminată.

De asemenea:

Elegantul Salon Restaurant

spre Strada, precum și

Pivnița de Vinuri (a-la Eszterházy)

atât în pivnița cât și în Restaurant pot servi cu bucatărie bună, Bere de Steinbruch și Vinuri curate de Ardeal.
94-60.2286.

500 K. plătesc celui ce va mai capătă vre-odată durere de dinți, orî îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. (Pentru pachetare și expe. franco 96 fil.)

Eduard Bartilla-Winkler VIENA, 19/1., Sommergeasse 1.

Să se ceră prețatindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpăta, trimiț 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco

Se capătă în BRAȘOV la farmaciile: V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter piața Franc. Iosif. Jekelius, Stenner Str. Porți 21. Obert Blumena la Victor Klein farm. Coróna. Eduard Kugler Brașovul vechiu.

AVIS!

Suberisul am onórea a face cunoscut On. public și in deosebî epitropilor bisericești, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbi) Strada Negră nr. 3 (3 Felső-Villa-uteza 3)**

O fabrică de luminări de cêră curată și parafină sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de cêră și parafină din Ardeal.

Și sunt în plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări în tóte formatele, precum și aurite, ér comanda le vou executa prompt și cu prețuri fôrte convenabile.
73-90,1858.

IOSIF NAGY,

BRAȘOV, Calea Gărei (lângă Ramificația Tramvaiului).

Are onórea a recomanda On. Public

Atelierul său de cioplitorie de piatră

și marele deposit de Monumente sepulcrale și de marmură lucrate fin și durabil.

Esecutare de mobile din marmură.

Deposit de Granit, Syemit, Labrador, Andesyt și petri de năsip durabile și scutite de îngheț. Nicăiri nu se pôte procura mai ieftine, fiind din mâna primă.

Iau în antreprisă orî-ce fel de lucru de cioplit piatră la zidiri.

Prețuri solide.

8-0

Serviciu prompt.

Institut indigen!

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“ SIBIU, Strada Cisanădiei nr. 5.

Fondată la 1868.

Edificiile proprii.

Primesc în condițiuni favorabile:

- usigurări contra focului și exploziunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- usigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane coróne.

Despăgubiri prestate 7 milioane coróne.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane coróne.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din tóte comunele mai mari.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vëndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprinzînd rugăciuni de dimineța și de sêră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acésta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se inchinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se pôte căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxóse și tóte în preț fôrte moderat.

Prețul lor este:

Legătură	Cor. b.	Imit. de fildes cu catifea și inchiștore	Cor. b.
Legătură traicică neagră și aurită cu seu fără chip sfânt	—,90	„ „ „ cu catifea și po-dóbă mai mare	2,65
Imit. de fildes în alb seu negru	1,60		
„ „ „ cu inchiștore	1,80		
„ „ „ ou cadriu argintat și inchiștore	2,10	Vîndătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.	3,10

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ înlocmile de protopresbiterul Calistrat Coca ou aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprinzînd asemenea tóte rugăciunile noastre folositoare ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

În pânză neagră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxóasă	cor. 1,20
„ „ „ format ceva mai mare	cor. 1,40

Tóte acésta se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vëndătorii.